

ANUL XVII NR. 9 (665) — 24 februarie 1968

flacăra

Revista Centrală
Regione a
Hunedoara-Deva

RĂZBOI ZGOMOTULUI

Ați pătruns vreodată într-o uzină în care se construiesc cazane ori într-o țesătorie unde lucrează, dintr-o dată, 60 sau 100 de războaie? Ați remarcat, desigur, că zgomotul ciocanelor ori cel produs de diverse agregate este foarte obositor. Nu-i deci de mirare că împotriva acestui mare dușman al celor care lucrează în asemenea ateliere se duce un adevărat război — principalul obiectiv fiind, dacă nu desființarea completă a zgomotului, cel puțin reducerea lui la minimum posibil.

Nu demult, Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii a întocmit un studiu asupra caracteristicilor zgomotului într-o serie de fabrici și uzine — studiu care s-a soldat cu preconizarea unor soluții menite să asigure dinainte reducerea zgomotului în uzinele și fabricile ce sînt în curs de construcție sau ce se vor construi de acum înainte. În general — așa cum sîntem informați de specialiști — reducerea zgomotului trebuie să plece chiar de la proiectare. Se are în vedere, între altele, fixarea în pereți a unor materiale fonosorbante, fundații atenuatoare de zgomot și alegerea unor utilaje, care ele înseși să nu genereze prea mult zgomot. După construirea noii hale de încercare a motoarelor de pe lângă Uzina de tractoare-Brașov, zgomotul infernal din hala veche s-a redus cu mult în cea nouă grație amenajărilor antifonice. Una dintre viitoarele întreprinderi ce se vor bucura de avantajele unor amenajări asemănătoare va fi și fabrica de cuie de la Buzău.

Lucrurile nu se opresc aici: de curînd s-a născut o nouă armă în războiul împotriva zgomotului, antifonul. E vorba de un dispozitiv (seamănă cu o cască de radio) care, fixat pe urechi și purtat acolo unde soluțiile tehnice pentru reducerea zgomotului nu pot fi aplicate (cazangerii, ateliere pentru probe mecanice, piste pentru decolarea avioanelor, în industria textilă etc.), atenuează într-o bună măsură efectul vacarmului produs de mașini-unelte, ciocane, motoare etc. În schimb — și aceasta e interesant — nu diminuează aproape de loc vocea omenească, ceea ce face ca doi oameni care lucrează într-un zgomot puternic să se poată înțelege perfect. Dispozitivul a fost creat de un colectiv de cercetători de la laboratorul pentru combaterea zgomotelor al Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii. Antifonul este alcătuit din două «scoici» confecționate din material plastic, care absorb vibrațiile. Un lichid special le permite o etanșeitate perfectă.

Prototipul va fi predat în curînd Ministerului Industriei Ușoare pentru a fi fabricat în serie și folosit în mediile unde zgomotul rămîne de neînălțurat.

F. URSEANU

MINERALIERE, MOTONAVE, VASE FLUVIALE DE PASAGERI

Pe șantierele navale românești se construiesc în momentul de față, în serie, noi tipuri de vase maritime și fluviale. La Galați, primul mineralier de 12 500 tone — «Petroseni» — este complet terminat și se află în probe de șantier, urmînd ca în martie sau cel mult în aprilie să părăsească Galațiul, plecînd în cea dintîi cursă. În același timp, celui de-al doilea mineralier de 12 500 tone — «Anina» — lansat de acum la apă, i se montează agregatele. Al treilea — «Cugir» — se află pe cale de construcție și va urma un al patrulea — «Vulcan».

Navaliștii Olteniței au lansat de curînd prima motonavă fluvială de 5 000 tone. Alte două se află în diverse stadii de construcție. Șantierul naval Oltenița, profilat de curînd pentru construirea de nave cu capacități sporite, va continua să fabrice în serie motonave de 5 000 tone. Tot aici va începe construirea unor elegante vase fluviale de pasageri cu 200 și 300 locuri. Ele vor aparține NAVROM-ului și sînt destinate exclusiv navigației pe Dunăre.

Prima motonavă fluvială de 5 000 tone, construită la Oltenița.

Un alt șantier naval românesc, cel de la Tr. Severin, produce la această oră un tip nou de navă: cargoul frigorific de 1 500/2 000 tdw. Seria va cuprinde 12 asemenea vase.

Vapoarele construite pe șantierele noastre navale sînt dotate cu instalații și aparatură modernă și pot naviga în orice condiții meteorologice (au pilot automat, sistem automat de semnalizare etc.). Ele se bucură, în general, de aprecierile favorabile ale specialiștilor în navigație. Dar timpul necesar pentru construcția lor ar trebui scurtat, pentru ca el să corespundă cu durata de execuție din șantierele navale ale altor țări care au o mai veche tradiție în acest domeniu. O serie de măsuri ce se pun acum în aplicare vor face ca și din acest punct de vedere navele de construcție românească să corespundă pe piața mondială, unde ele sînt de acum cunoscute și apreciate.

B.SURU

UN IMPORTANT PUNCT TURISTIC PE ARGEȘEL

În bazinul Argeșelului, sub Muscele, la numai 8 km de Cîmpulung se află un interesant punct turistic: rezervația fosiliferă. În această rezervație paleontologică s-a conservat o faună piscicolă bogată, a cărei valoare este recunoscută de specialiști ca fiind de talie mondială. Dintre cele 29 de specii de pești descoperiți aici de-a lungul anilor, 9 specii se găsesc numai în această rezervație.

Scheletele fosile sînt încrustate în straturi bituminoase care se prezintă în șisturi discontinue și depozite silicioase. Resturile de plante — printre care, o tulpină arborescentă pietrificată — confirmă că apele străvechii Mării Oligocene se întindeau pînă pe aceste locuri. Flora și fauna de aci, ca și întregul complex, atrag numeroși turiști și cercetători. Multe muzee și institute de cercetări din străinătate solicită anual eșantioane din acest punct, unic în țară. Vizitarea se poate face în tot cursul anului, rezervația fiind situată în imediata apropiere a șoselei pe care se poate merge fie de la Cîmpulung, fie de la Pitești, prin Clucereasa, pe valea Argeșelului.

Ion DOBRESCU

UN VAST SISTEM DE IRIGAȚII

În perimetrul Băilești-Calafat (județul Dolj) pe o suprafață de 49 640 ha se amenajează un vast sistem de irigații. Canalul magistral lung de 50 km va avea o secțiune medie de 40 m p și va necesita turnarea a peste 3 600 vagoane de ciment.

La realizarea acestei complexe lucrări, în cadrul căreia se vor deplasa un milion de metri cubi de pămînt, își aduc din plin contribuția și cooperatorii din satele apropiate.

Dintr-un calcul sumar rezultă că acest sistem de irigații va aduce în fiecare an agricol un spor de 70 000 tone porumb, 30 000 tone sfeclă de zahăr și 8 000 tone de floarea-soarelui.

C. VORA

Cunoscuta uzină bucureșteană de mașini agricole «Semănătoarea» s-a bucurat de curînd de un remarcabil succes în producție, livrînd cu 17 zile înainte de termen, la export, 200 de semănători DSPC-6. În fotografie: aspect dintr-o hală a uzinei.

ÎN ACESTE ZILE ÎN JUDEȚELE ȘI MUNICIPIILE ȚĂRII

În județul Bacău au început lucrări de modernizare a căilor de circulație destinate traficului internațional și turismului. Astfel, pe șoselele Bacău-Vaslui se execută asfaltări, asamblări, rectificări de curbe și alte lucrări de înlăturare a obstacolelor care micșorează vizibilitatea în punctele cu un mare grad de pericolitate. De asemenea, în ultimul timp au fost sistematizate 12 intersecții de străzi, prin marcaje, lămpi filatoare, insule cu spații verzi, s-au montat peste 7 800 indicatoare și s-au marcat peste 350 km șosele, pe axul longitudinal.

O grijă deosebită se acordă securității pietonilor. În acest scop, în orașele Moinești și Bacău s-au construit peste 500 metri grilaje de protecție a trotuarelor, alți 400 metri fiind în execuție. În comunele cu o circulație rutieră intensă s-au construit 1 300 metri liniari trotuare și s-au corectat numeroase curbe periculoase. Circulația automobilelor pe șoselele din județul Bacău cunoaște o substanțială îmbunătățire prin darea în exploatare a celor 702 km drumuri modernizate, precum și prin construirea a 21 locuri de parcare betonate sau asfaltate, a 37 locuri de refugiu și staționare și a 20 de stații situate în afara părții carosabile a șoselelor, destinate opririi temporare a mijloacelor de transport în comun.

În suburbia clujeană Someșeni au început lucrările de construcție a noii clădiri a aerogării. Aceasta va fi o frumoasă «poartă» a Clujului. Un hol uriaș se va deschide spre pista de zbor și va fi pardosit cu mozaic din marmură colorată, de Rușchița și Moneasa. De asemenea se vor amenaja un salon oficial de primire, un oficiu poștal și telefonic, o stație de radioficare, spații comerciale pentru artizanat, pentru ziare și reviste, bar și alte încăperi. Tot aici vor funcționa birourile administrației aeroportului și centrul de dirijare a zborurilor care va dispune de un modern turn de control. Alături de aerogara propriu-zisă va fi ridicată centrala termică, stația de salvare și garajul. Construcția, incredințată întreruperii de construcții transporturi Cluj, va fi terminată în cursul acestui an.

A intrat în producție Uzina de reparat mașini agricole de la Balș, una dintre cele mai tinere întreprinderi ale județului Olt. Disponind de o hală monobloc, întinsă pe mai bine de 2 000 mp, în care sunt amplasate trei linii tehnologice, aceasta are o capacitate anuală de 7 000 unități convenționale

— reparații capitale de tractoare și motoare de tractor. În același timp, în noua unitate se vor produce și recondiționa circa 15 000 tone piese de schimb și subsambluri necesare diferitelor tipuri de mașini agricole.

Majoritatea operațiilor cerute de procesul tehnologic sînt mecanizate, uzina fiind una dintre cele mai moderne unități din sectorul de reparat mașini agricole.

Municipiul Hunedoara își conturează tot mai distinct viitorul profil urbanistic. Printre planurile imediate — cuprinzînd perioada pînă în 1970 — ale edililor municipiului figurează: aproape 4 000 de apartamente (care se vor adăuga la cele 10 300 cîte s-au dat în folosință pînă acum), o școală și un liceu, o bază proprie de transport auto, un modern complex sportiv și un hotel cu 275 de locuri.

Municipiului i s-au trasat, de asemenea, liniile viitorului centru din zona poștei, care va fi marcat de clădiri reprezentative: un palat politico-administrativ, Teatrul de stat (vechi deziderat al hunedorenilor), un cinematograful panoramic, școala de artă populară, un mare complex de magazine.

În cursul acestui an, în județul Mureș se vor executa ample lucrări de îmbunătățiri funciare ale unor terenuri degradate ori nefolosite. Astfel, pe valea Comlodului, unde mari suprafețe erau adeseori inundate, sînt în curs de execuție lucrări de desecare și irigații. În urma terminării acestora, cooperativele agricole de producție din această zonă vor putea cultiva în bune condițiuni încă 1 300 ha. Pe valea Tirnavelor, a Mureșului și în alte părți ale județului se află în diferite stadii o serie de lucrări pentru combaterea eroziunii solului, afectînd o suprafață de circa 20 000 ha. În planul de lucrări sînt prevăzute, de asemenea, amenajări pentru îmbunătățirea unor livezi, vii și pășuni.

Un grup de specialiști de la «Rulmentul» Brașov au elaborat împreună cu Institutul de cercetări metalurgice și Institutul de construcții tehnologice o nouă tehnologie în fabricația inelelor de rulmenți cu bile: presarea la rece. Prin aplicarea acesteia, consumul de metal se reduce cu 40%, manopera cu aproximativ 50% iar durata medie de funcționare a rulmenților va fi dublată față de cei executați prin tehnologia clasică.

valului internațional de dans, a venit să mă felicite, adresînd totodată cuvinte pline de admirație la adresa artei din România».

Pe Magdalena Popa o așteaptă alte examene importante: ea a fost invitată în Italia și din nou în Franța. În ceea ce privește reîntîlnirea cu publicul bucureștean, noua premieră cu «Bolero» de Ravel îi dă posibilitatea să-și manifeste din nou impresiunea forță a talentului său.

Sandu NAUMESCU

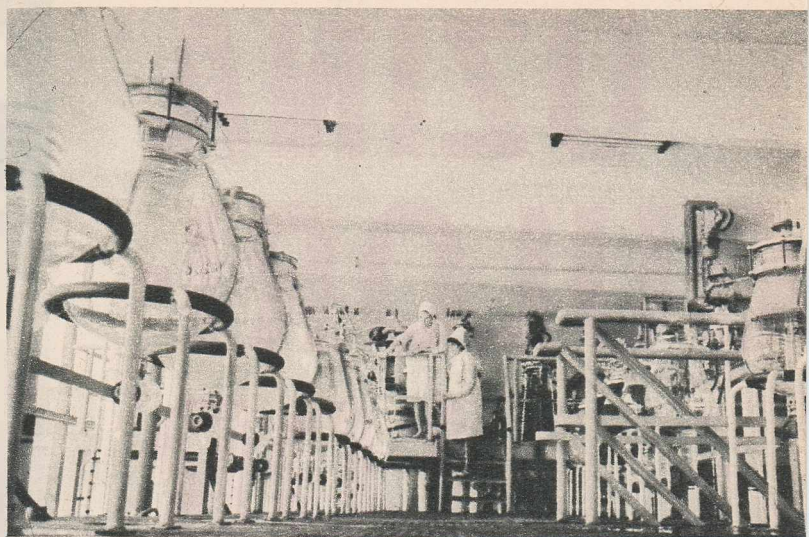

MAGDALENA POPA LA PARIS

Recenta prezență a Magdalenei Popa, prim-balerină a Operei Române, în capitala Franței a suscitat un viu interes în rîndul publicului, al artiștilor și cronicarilor de specialitate. Faptul se explică și prin aceea că apreciată artistă este deținătoare a premiului de mare prestigiu «Steaua de aur», pe care l-a obținut chiar la Paris — pentru cea mai bună interpretare feminină — cu prilejul celui de-al III-lea Festival internațional de dans.

De data aceasta — ca invitată a companiei «Grand Ballet Classique de France» — Magdalena Popa a reperat un frumos succes la «Théâtre de Champs-Élysées». Ziarul «L'Aurore», amintind că artista a fost, cu doi ani în urmă, revelația Festivalului internațional de dans, subliniază că «vaporoză Magdalena Popa este una dintre cele mai mari balerine romantice ale lumii».

Am stat de vorbă cu Magdalena Popa cu puțin înaintea plecării sale la Paris. Ne-a declarat: «Primul premiu cucerit la Paris mă obligă mult». La reîntoarcere ne-a spus: «Primirea excepțională ce mi s-a făcut ca sol al artei românești, atenția și simpatia cu care am fost înconjurată mi-au produs o puternică impresie. O reală plăcere mi-a făcut faptul că după spectacolul cu «Giselle», cunoscutul compozitor și dirijor André Jolivet, unul dintre membrii juriului Festi-

«Uzina de medicamente București» și-a început activitatea în 1963, producînd la început doar vitamina C și cîteva antigripale. Cinci ani mai tîrziu, adică în 1968, aceeași uzină, dezvoltată sub toate aspectele, produce 107 sortimente de medicamente, depășind astfel la toți indicatorii parametrii proiectați. În fotografie: instalația de preparare a soluțiilor de la Uzina de medicamente.

PILULE

«Istoria literaturii române între cele două războaie mondiale», lucrarea lui Ov. Crohmălniceanu, a fost anunțată de toată presa, s-a tipărit și difuzat dar cei ce se pot număra printre posesorii unui volum sînt la fel de rari ca și cîștigătorii premiului cel mare la «Pronoexpress». De unde se poate deduce că editurile noastre ar trebui să se ocupe serios de istoria aceasta a tirajului unor cărți foarte solicitate.

Eroul lui Walt Disney, marinarul Popey, scîpa de orice situație dificilă consumînd o cutie de «Spinacia oleraceae» conservată. Urmindu-i exemplul, fabricile noastre de conserve au lansat pe piață cantități enorme din

acest aliment dar, spre ghinionul lor, n-au nimerit cum trebuie rețeta de preparare. Fortifianta vegetală cunoscută și sub numele autohton de spanac, rămîne în rafturi nevîndută. Așa că din toată această poveste a ieșit... spanac fără cumpărători.

«Miorița», magazinul din Piața Kogălniceanu — București — înființat cu ani în urmă ca magazin de prezentare a produselor lactate, după un timp s-a profilat ca magazin de prezentare fără profil iar acum se reprofilează în patiserie. Ce ție și cu reprofilările acestea. Pe cînd una nouă?

M. MÎRZA

CIZMULIȚELE...

În materie de încălțăminte pentru femei, moda ultimelor două-trei ierni a consacrat cizmulițele înalte. După oarecare tărăgănări — care par o veșnicie cînd este vorba de tonul modei — industria noastră s-a hotărît, în fine, să producă și aceste articole mult solicitate. Numai că, la începutul sezonului rece, a-ți procura o pereche de asemenea cizme era echivalent cu o performanță. Pentru bunul motiv că direcția generală de resort din Ministerul Comerțului Interior a rezervat acest «privilegiu» doar pentru două magazine din Capitală. Ulterior, amintita direcție a revenit totuși la sentimente mai bune. Din păcate, cam tîrziu. Oțerta de 5 000 perechi de cizmulițe făcute O.C.L. «Încălțăminte» de către întreprinderea «Progresul» a fost, parțial, refuzată. Și, se pare, că nu fără teme:

În galantarele și vitrinele magazinelor (de pe străzile Lipsani, 13 Decembrie, bd. George Gheorghiu-Dej, din Piața Palatului etc.) cizmulițele cu carimbi înalți — și alte modele, de asemenea — au devenit niște obiecte anacronice. Nu mai exercită nici o putere de atracție, cu toate că au fost atît de mult rîvnite. «La donna è mobile?» Poate, dar există un argument mult mai puternic: primăvara e foarte aproape. Totuși cizmulițele — ce-o să se întîmple cu ele? Rămîn pentru anul viitor. Dacă... dacă vor mai fi la modă!

P.S. Cu o săptămînă în urmă, la Sinaia, s-au încheiat contractele pentru încălțăminte între comerț și industrie. Evident, de sub poalele Bucegilor e greu să vezi ce se întîmplă în magazinele bucureștene. Dar, ce să-i faci: moda e modă; contractările se fac, invariabil, la munte sau la mare. Ca să se aleagă și contractanții cu ceva.

Tudor JIANU

EXPORT DE FAZANI

La ultima inventariere efectuată în pădurea Cobiei de lângă Segarcea s-a constatat existența unor valori cinegetice mai rar

întîlnite: 5 000 de fazani argintii și aurii și 125 de căprioare.

De aici, din pădurea Cobiei, se «recoltează» vînat viu pentru export. Recent au luat drumul spre pădurile Franței 500 de fazani, iar alți 800 așteaptă în voliere (dintre ei, 500 vor pleca, de asemeni, peste graniță). Se preconizează ca în această zonă să se creeze un complex pentru creșterea fazanilor decorativi. Procesul de incubare a ouălor se va face în instalații electrice, iar păsările vor suferi un tratament întăritor cu raze infraroșii.

Și căprioarele sînt în atenția permanentă a silvicultorilor. Astfel, prin înmulțirea efectivului existent, din viitoarele generații se vor popula și alte păduri ale țării.

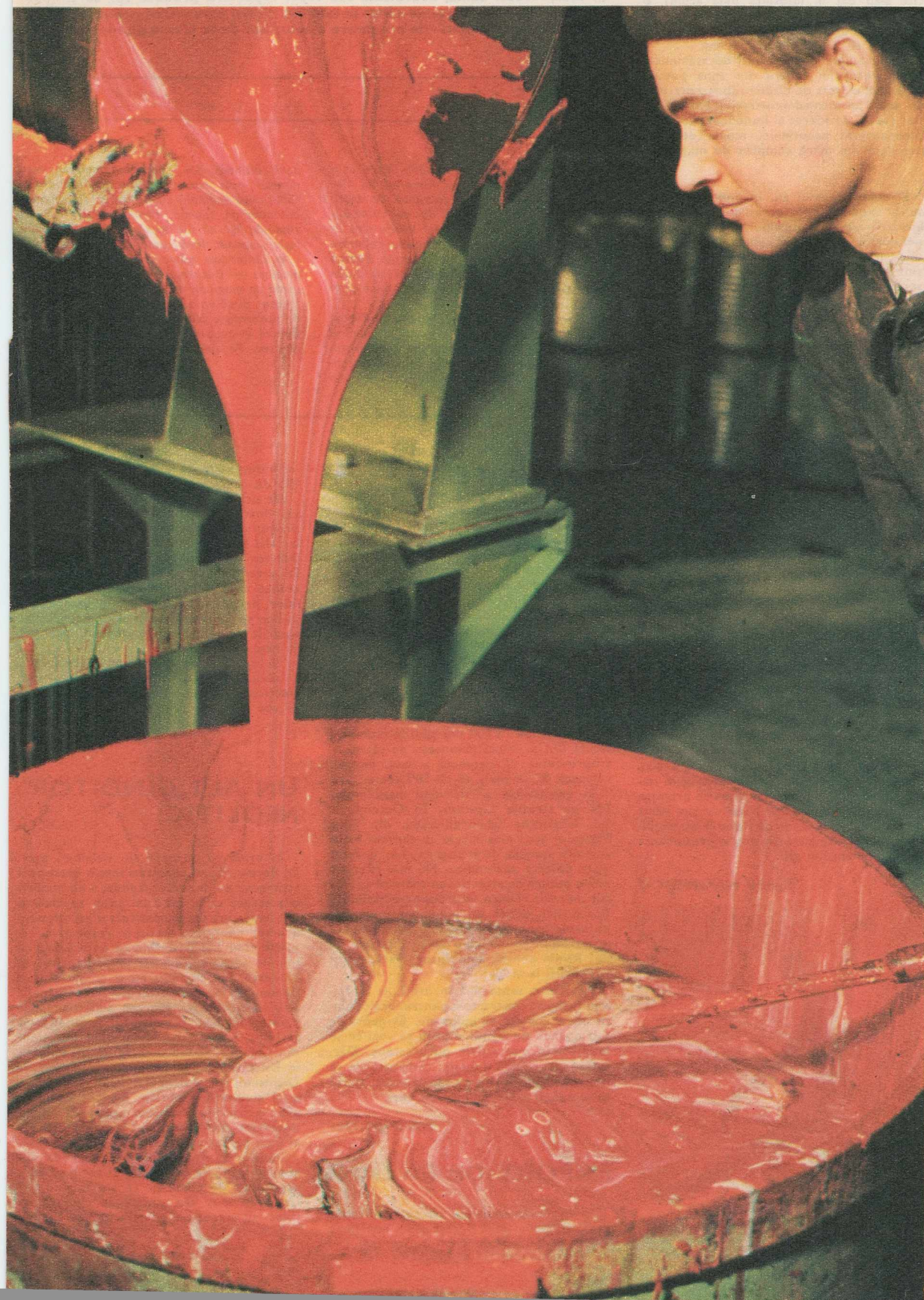
Carol BORA

UN ALT, GÎNDITOR "NEOLITIC"

În urmă cu aproape un deceniu, prof. D. Berciu, făcînd cercetări într-o necropolă străveche de lângă Cernavodă, a descoperit o statuete care, așa cum spun specialiștii din lumea întregă, constituie o capodoperă a artei neolitice. Statueta respectivă reprezintă un bărbat șezînd pe un scaunel, cu mîinile aduse sub bărbie, dînd impresia că gîndește. Enciclopedia l-a și consacrat sub denumirea de «Gînditorul». Nu demult, alți doi arheologi, Morenț Sebastian, cercetător principal la Institutul de arheologie, și Nițu Anghelescu, directorul Muzeului din Călărași, făcînd o serie de investigații în Balta Borcei, la 4 kilometri de comuna Dichiseni, au descoperit noi vestigii ale unei civilizații neolitice. Printre altele se aflau aici și două statuete. Una reda silueta unei femei, cealaltă chipul unui bărbat. Dar al unui bărbat care seamănă la înfățișare cu «Gînditorul» descoperit la Cernavodă. Cîteva linii simple dau chipului aerul că este preocupat de ceva. La ce s-o fi gîndind? Greu de spus. De atunci, de cînd a fost făcut, au trecut cel puțin 5 000 de ani.

B. ALEXE

UZINA CULORI- LOR

Cernelurile poligrafice se numără printre produsele de bază ale uzinei «Policolor». În fotografia noastră, un aspect din sectorul de cerneluri.

Utilajele moderne concurează la realizarea unor produse de calitate superioară.

De pregătirea minucioasă a rețetelor depinde calitatea produselor, ceea ce face ca în uzină să se dea o importanță deosebită acestei operații.

Rar ne gândim ce rol important joacă culorile în lumea modernă, cât de mult și de intim au pătruns ele în viața noastră. Fațadele clădirilor, caroseria automobilelor, suprafețele obiectelor de uz casnic, mașinile unelte, ambalajele, toate, și evident nu numai acestea, poartă pelicule colorate care le fac mai atractive, mai tentante. Pentru vasta gamă de utilaje și pentru zecile de mii de produse pe care industria modernă le fabrică, culoarea, mai mult ca oricând, e o formă de prezentare. Culoarea e o armă psihologică cu care sînt investite obiectele, o armă eficientă pe care o poate distruge numai prostul-gust. Lacurile și vopselele au totodată și largă întrebuintare ca substanțe de protecție. Nu e de mirare

Importanța care se dă fabricării produselor pelicologene (lacuri, vopsele, cerneluri etc.). Dacă cercetăm statisticile observăm că în țara noastră producția acestora se dublează în 1970 (față de 1965) și că pentru a acoperi necesarul de vopsele, lacuri, cerneluri s-a făcut în ultimii ani o investiție de circa 500 de milioane: uzina «Policolor». Întinsă pe o suprafață de 20 ha, construcția ei a început în anul 1966, avînd ca proiectant general I.P.R.O.S.I.M., în colaborare cu firmele străine SPEICHIM și STOHL.

De remarcat este ritmul în care uzina s-a terminat: în august 1967 au început primele probe tehnologice și de recepție, ca în ianuarie 1968 să intre în funcțiune. Complexul «Policolor» însumează trei fabrici: de rășini sintetice, de lacuri și vopsele și de cerneluri poligrafice.

În urmă cu 14-15 ani fabricile specializate din țară fabricau doar 4-5 tipuri de rășini alchidice ca ulterior numărul lor să crească la 15. Astăzi, întregul sector de lacuri și vopsele, împreună cu uzina «Policolor», produce o gamă care totali-

zează peste 80-100 de tipuri de rășini alchidice, ureice, melaminice, fenolice, poliesterice etc.

PRODUSE CURENTE, PRODUSE NOI...

Nu este un secret pentru nimeni că un obiect oarecare cîștigă în ochii cumpărătorului sau ai beneficiarului o valoare nouă dacă finisarea lui este impecabilă. Dar finisajul depinde și de virtuțile vopselelor. Iată un exemplu. Cu

cițiva ani în urmă uzina «Steagul roșu» a aplicat în finisajul autocamioanelor pelicule «solubile în apă». Pe lângă faptul că acest tip de pelicule au o excepțională aderență la suporturi de tablă decapată, au dat un aspect deosebit, de finețe, finisajului autocamioanelor. Grundurile solubile în apă și unele emailuri care servesc la finisarea tractoarelor, autocamioanelor, autobuzelor etc. și care pînă acum se importau vor fi fabricate de «Policolor». Importanța economică a acestor produse noi este incontestabilă: duc la diminuarea unor manopere suplimentare, reduc gradul de inflamabilitate la utilizare, au calități anticorozive superioare, temperaturi de uscare rezonabile (150°-170°C) etc.

Începînd încă din acest an «Policolor» va prelua produse care s-au fabricat de către alte unități din țară, utilizînd rețete noi. Printre acestea pot fi numărate unele produse de tip duplex, superioritatea acestora constînd — pe lângă faptul că rezistă la climat tropical — și în luciul și duritatea lor etc. Gama produselor importante ale uzinei bucureștene mai cuprinde emailurile electroizolante pentru sîrmă și tablă, rășinile poliesterice pentru finisarea lemnului, dispersii vinilice de tipul gumox pentru finisări de clădiri, pelicule rezistente la medii umede, cu gaze sau vapori de chimicale, necesare halelor industriale etc.

O CONCEPȚIE DINAMICĂ

Pentru întreprinderi a devenit necesară prospectarea pieței, în vederea asigurării în perspectivă a desfacerii produselor. Necesitatea unei mai strînse legături cu «clientii» a determinat conducerea uzinei să adopte o concepție dinamică și în același timp eficace, care constă în colaborarea activă cu beneficiarii, a adîncirii acesteia prin consultări reciproce, prin recomandarea produselor care să le cumpere, dînd indicații cum să le aplice, ce să aștepte de la ele. Uzina intenționează să editeze prospecte, broșuri, cataloage — pe care de obicei întreprinderile noastre le ignoră cu desăvîrșire — acordînd publicității un rol mai larg. Vor fi folosite de asemenea consultările prealabile cu beneficiarii atunci cînd vor fi introduse produse sau tehnologii importante. Uzina își propune și reînnoirea periodică a sortimentelor, factor esențial al progresului într-o întreprindere care se vrea competitivă.

Dotată la nivelul tehnicii mondiale, cea mai mare parte a muncii fizice în uzină este mecanizată. Fluxurile se realizează prin curgerea fluidelor prin conducte; fazele de lucru în marea lor majoritate sînt automatizate; materiile prime sînt vehiculate prin transportul paletizat cu ajutorul stivuitoarelor. Aducînd la toate acestea laboratorul central uzinal, dotat cu aparatură modernă pentru analiza materiilor prime, ale produselor semifabricate sau finite, vom avea imaginea înaltului grad de tehnicitate al tinerei întreprinderi bucureștene. Rămîne numai să-și spună cuvîntul cadrele uzinei. O problemă a constituit-o recrutarea muncitorilor specializați. Cursuri de calificare de șase luni și practica în fabricile cu profil similar au pregătit în ultima vreme 200 de muncitori. Ce mare importanță s-a dat calificării personalului o demonstrează și specializarea a 13 ingineri și 12 muncitori în străinătate, la întreprinderi de faimă mondială în branșă: Lorilleux (Franța), Stoll (Austria) etc.

«Policolor» are menirea să realizeze un vechi desiderat, acela de a livra materiale pelicologene care să permită industriilor noastre să atingă grade de finisare superioare comparabile cu produsele țărilor puternic dezvoltate industrial. Și are toate condițiile.

C. BOZBICI
Fotografii de S. STEINER

Două vârste ale orașului.

Timpul a lucrat și pentru orașul acesta, așipit atîta vreme în umbra cetății sale și trăind modest din gloria secolelor trecute. ▼

Călătorie nouă: MUNICIPIUL ALBA-IULIA

de Traian PROSAN - fotografiile autorului

În spatele cetății, pe Platoul Romanilor, prinde contur un cartier nou.

Exact cu trei kilometri înainte de intrare în Alba-Iulia, un panou uriaș mă invită să vizitez orașul. «Petreceți o zi în orașul nostru!» Ceva mai încolo, un alt panou precizează: «Vizitați cetatea și monumentele ei de cultură!» Apoi altul: «Alba Felix» — un hotel și un restaurant care satisfac exigențele dv.⁶⁴

Recunosc că ideea e ingenioasă. Până în oraș mai e o bucată bună. Îmi dă timp de gândire. Și iar: «Nu uitați, traversați o zonă viticolă. Vizitați cramele orașului și Vinoteca de aur!» (desigur, aluzii la medalii primite de vinurile acestor podgorii).

În fața noului hotel «Alba Felix», după cât se pare cea mai înaltă clădire nouă a orașului, îmi găsesc cu greu un loc pentru mașină, deși parking-ul e destul de mare.

Mă scol dimineață hotărât să-mi petrec toată ziua în cetate și iau cu mine pliantul colorat cu harta cetății, găsit pe noptiera din cameră. E un ghid excelent. Toată dimineața o petrec în sălile muzeului extrem de interesant și, la plecare, în hol, mă opresc

împreună cu alții în fața standului cu cărți, reproduceri ale unor exponate și cu diapozitive color. Nu rezist tentației de a-mi achiziționa o bună parte dintre acestea. Afară mi se atrage atenția că vizavi e un oficiu poștal special de unde se pot expedia ilustrate în exclusivitate pentru cetate. Se aplică și o ștampilă specială inspirată dintr-o pecete a cetății și, bineînțeles, nu scap ocazia.

Mi-e o foame cumplită cu toate că am apelat în vreo două rânduri la chioscurile cu sandvișuri și răcoritoare. În zidul cetății e o crămă. «In vino veritas». Îmi place numele. E nostim. E turistic. E o firmă. Întrii zimbând. Pe pereți, scene bahice și gânduri despre licoarea «de zei preferată». O laudă vinului bun adusă de-a lungul timpului de mulți bărbați luminați.

La catedrala ortodoxă ca și la cea romano-catolică, după vizitare, poți urca în turnul clopotniței pentru o vedere panoramică a cetății și a împrejurimilor. Dacă nu vrei sau nu poți urca pe scări, contra unei sume

neînsemnate urci cu liftul. Seara, cetatea și porțile sale iluminate feeric capătă o notă de măreție în plus. Într-un loc bine ales, camping-ul de sub zidul cetății e un punct de mare atracție. Sugerează vremurile lui Mihai Viteazul și timpurile mai îndepărtate ale legiunilor romane. Îmi vine să las hotelul luxos pentru camping-ul de aici.

Pentru cei grăbiți, serviciul turistic organizează turul cetății cu autocare deschise care circulă încet și se opresc în fața locurilor mai importante. Fac și un tur exterior al cetății. Într-o altă parte a zidului, «Vinoteca de aur» oferă vinurile regiunii mediate la multe concursuri internaționale. Capacul fiecărui butoi reprezintă medalia primită, iar la masă câștigurile în care și se servește vin au aplicate pe ele copii după medalii. După o zi de alergătură, aici e încântător și reconfortant.

Această Alba-Iulia s-a născut în mintea mea în preajma ridicării orașului la rangul de municipiu.

Dar cred în visul acesta. Sînt sigur că fantezia mea se va dovedi săracă pe lângă realitățile viitorilor ani.

SERVUS AMICI!

Am început să cunosc lumea de pe stradă. Recunosc acum figuri pe care le-am mai întîlnit și ieri, și alaltăieri... Azi m-am întîlnit cu o sumedenie de oameni cu care am stat de vorbă în instituțiile orașului și m-am salutat cu ei respectuos. Mă simt de acum un localnic.

De două ori pe zi mă duc să-mi iau cafeaua la cofetăria din piață și mă așez invariabil la aceeași masă cu toate că localul e aproape gol (am și început să am tabieturi). La unu și douăzeci fix mă duc la gara mică să văd sosirea «Mocăniței» de la Zlatna. De două ori pe zi trenul ăsta mic și caraghios aduce în oraș lumea pitorească a Văii Ampoiului și tot de atîtea ori după-amiaza o ia înapoi. Cu «Mocănița» și cu autobuzele, care vin și pleacă de la autogară, sosesc la Alba, după un obicei vechi, mai ales marțea, în zi de tîrg. Oameni cu sarica în spate. Pentru că dintotdeauna Alba a fost centrul de atracție, locul respectat și iubit chiar dacă înima orașului a bătut cînd mai tare, cînd mai încet.

Și străzile se animă brusc și se colorează. Pentru o jumătate de zi orașul e în stăpînire lor. Îi întîlnești la piață, în magazine, consumînd respectuos în restaurante și la cofetării. Iar la ora retragerii îi vezi tîrnosindu-se cu televizoare voluminoase, cu piese de mobilă, cu cărucioare și cu desagi plini.

Bineînțeles, nu numai aceasta e Alba. Orașul de azi înseamnă torentul acela de dimineață revărsîndu-se spre «Ardeleana» și spre cea mai nouă întreprindere — «Refractara». Spre întreprinderea de morărit și spre micile ateliere ale cooperăției meșteugărești.

Orașul de azi înseamnă cartierul nou care se înfiripă sus, pe Platoul Romanilor, în spatele cetății, înseamnă tineretul acela care năvălește pe Corso la anumite ore...

Orașul e într-adevăr mic (avea, în 1966, 22 325 locuitori). Și după cum arată statistica, populația lui a crescut foarte încet. 1930 — 16 006, 1941 — 19 487, 1956 — 18 572 locuitori.

Ațipită în umbra cetății sale, Alba-Iulia trăia, modest, din gloria trecutului ei. Oraș de mici meseriași și comercianți în care singurele evenimente erau balurile de toamnă și iarnă. La «Dacia» și la «Europa» se minca și se bea bine. În parc cînta fanfara militară, iar valsurile și ofiterii sfîșiau inimile slabe ale domnișoarelor. În orașul ăsta care lîncezea se trăia cu nostalgia marilor orașe și cu intenția, măturisită ori nu, de a evada într-o zi.

Marile prefaceri de după război s-au repercutat, cum era firesc, și asupra acestui oraș, dar într-o măsură mai mică. S-au repercutat însă mai ales asupra oamenilor. Dacă Alba-Iulia nu avea încă o industrie dezvoltată, existau prin apropiere Hunedoara, Cugirul, Valea Jiului, Bradul, Deva, care aveau nevoie de oameni. Cu zece și cu cincisprezece ani în urmă s-au strămutat cu familiile în acele centre industriale mulți de prin părțile acestea. Alții, care au recurs la navetă, au sfîrșit pînă la urmă tot prin a deveni cetățeni ai Hunedoarei ori Cugirului, oferindu-li-se acolo locuințe, deși navețiști mai sînt și acum.

Și astfel, pentru contingente și contingente de oameni porniți spre industrie de prin satele din împrejurimi, Alba n-a însemnat decît gara și un tren care i-a dus mai departe spre centrele marilor industrii din regiune și chiar din afara acesteia.

Într-o regiune cu un teritoriu prea larg și cu alte centre în plină dezvoltare, Alba-Iulia s-a cam pierdut. Dar nu e mai puțin adevărat că nici orașul (diriguitorii lui) nu și-a strigat prea tare nevoile și drepturile lui.

Bineînțeles că Alba n-a stat totuși pe loc. Dacă marea industrie a întârziat totuși să apară, câteva ramuri ale industriei ușoare și alimentare (pielărie, morărit) s-au dezvoltat. La «Ardeleana», care s-a extins și se extinde și în prezent, se produce acum încălțăminte și pentru export, iar «Moara» este astăzi una dintre cele mai mari unități de acest gen din țară.

În ultimii ani s-a ridicat aici o importantă unitate economică menită să asigure materialul refractar marilor cuptoare de la Hunedoara și Reșița. Cu «Refractara», începe pentru oraș o nouă etapă de dezvoltare.

MICUL ECRAN

De cîtva timp, teatrele care sosesc în turneu la Alba dau spectacole cu sălile pe jumătate goale. La un spectacol muzical-distractiv bucureștean sînt vîndute cu numai două zile înainte doar 30 de bilete. Directorul casei de cultură se lamentează. Oficialitățile orașului sînt ușor derutate. Nu mai vine lumea la teatru. În anii trecuți era o adevărată luptă pentru procurarea biletelor la spectacolele teatrelor venite în turneu. Nici chiar bucureștenii nu mai impresionează.

De două zile încerc să înțeleg ce fac locuitorii acestui oraș seara. La cinematograful sînt și nu sînt. La casa de cultură la fel. La unicul restaurant cu muzică, locurile sînt, fatal, reduse. Întreb în stînga și în dreapta și începe să se contureze o explicație. Una pe care o bănuiam: televiziunea. Fenomenul e subteran, nespectaculos și lent. Dar continuu. Concurența televiziunii nu s-a observat la început dar face ravagii acum. Morala: aduceți filme bune. Nu se mai inghite orice nici la Alba. Șușanele nu mai merg, iar spectacolele într-adevăr bune trebuie pregătite din timp prin publicitate ingenioasă.

Un releu instalat de curînd în împrejurimi a ridicat calitatea imaginii și faptul a fost resimțit imediat în magazinele de specialitate ale orașului. La aproximativ 6 000 de familii, cite numără Alba, sînt de acum 1 500 de televizoare. În orașul ăsta, în care generații la rînd au trăit cu nostalgia marilor aglomerații, televiziunea a produs prefaceri adînci. Ea a dat omului sentimentul că nu mai este un provincial, că toate eve-

nimentele mari nu-i mai parvin cu întârziere după legile vechi ale provinciei.

Așa că, în fiecare seară, după șapte, cînd străzile devin pustii, oamenii stau în fața micilor ecrane.

NEPOTRIVIRI

În cetate, navigînd prin secole, sînt din loc în loc prăbușiți în prezent. Niște apariții ciudate îmi violează privirea și-mi tulbură reveria. O alimentară oribilă, ca un vis urît, și, alături, o frizerie... Ce-or fi căutînd aici!!! Dacă s-ar pieptăna aici peruci de epocă... Dincolo, într-o latură a Palatului Babilon, lîngă muzeu, e spitalul de alienași mintal. Cu toată compasiunea pentru acești nefericiți, tot nu înțeleg. Bine, oamenii ăștia au nevoie de liniște. Dar de ce tocmai de liniștea cetății? A cui e ideea? Dacă aici ar fi grădinița de copii, dacă și-ar instala aici birourile O.N.T., dacă s-ar amenaja o vilă pentru numeroșii străini care vin aici, în cetate, să cerceteze valorile inestimabile de la Bathyanum, ar fi altceva. Alături, pe o firmă neagră, scrie: «Școală de mecanici agricoli». Citesc încă o dată ca să nu greșesc. Doamne, iartă-ne! Mecanici agricoli în cetate! Mai încolo, pe o ulicioară, descopăr un bufet despre care se spune că «servește exemplar». O fi, dar nu cred că aceasta se întîmplă pentru că e în cetate.

În cetate se fac acum ample lucrări de restaurare. Palatul Babilon va găzdui în viitor o parte a muzeului care se va extinde astfel. La Sala Unirii, de asemenea se lucrează. La catedrala ortodoxă se fac reparații și se schimbă acoperișul. Cu ocazia aceasta, probabil, nepotrivirile, ca să mă exprim eufemistic, vor fi înlăturate. Ca și altele. Ca și numele unor străzi, de pildă, care nu se potrivesc de loc în cetate.

VOCĂȚIA ORAȘULUI

De cîtiva ani numărul celor care vizitează orașul e în continuă creștere. Într-o zonă de frumuseți naturale, pentru care orașul e punct de plecare, Alba-Iulia vine cu marile ei valori istorice, cu monumentele ei. Într-adevăr, cite dintre orașele noastre păstrează o asemenea cetate și atîtea valori cuprinse între zidurile ei! Dar orașul își prezintă valorile deocamdată cam brut, ne-

prelucrate turistic. Turistul de azi nu e dispus să învețe aici istoria din scoarță-n scoarță. El vine, se uită, exclamă, reține ceva și apoi întreabă unde poate mânca și bea bine (eventual cu specific local). Pentru că el e în vacanță. Vrea să se respecte. Și ce oferă orașul din acest punct de vedere? Deocamdată puțin. Capacitatea de cazare e mică, restaurantul e modest, posibilitățile de distracție și mai modeste.

În sezonul turistic 1967 au trecut prin oraș, și bineînțeles au fost la cetate, aproximativ 120 000 de turiști dintre care 20 000 turiști străini. Faptul e promițător. Important însă pentru oraș este măsura în care acești vizitatori lasă aici niște bani; într-o crămă, într-un restaurant și un hotel bun, la diferite tonete ori în materialul documentar cumpărat în cetate. Turismul bine făcut e o adevărată industrie care poate asigura multe locuri de muncă localnicilor.

Anul trecut a fost inaugurat lîngă Mures. la intrarea în oraș, un camping care va fi completat anul acesta cu dotările necesare. Se vor construi în curînd un hotel și un restaurant capabile să satisfacă necesarul de locuri și exigențele vizitatorilor. La cetate este prevăzută deschiderea unei crame. Alte obiective înscrise în plan vor schimba înfățișarea orașului și condițiile de trai ale locuitorilor lui. Vor începe lucrările la un cinematograful cu 650 de locuri, la o poli-clinică și la o fabrică modernă de pâine. O clădire P.T.T.R. se află în plină construcție iar gara are de cîteva săptămîni o înfățișare modernă.

Pentru protejarea cetății, edilii preconizează scoaterea «Mocăniței» de pe actualul traseu și construirea unei gări noi pentru acest tren în partea cealaltă a orașului. Pe locul rămas liber se prevede amenajarea unei artere largi, un fel de magistrală a orașului, care va trece chiar pe sub zidurile cetății. Vor fi extinse lucrările de canalizare — cea mai grea moștenire a orașului — iar pe Platoul Romanilor din spatele cetății alte blocuri de locuințe vor întregi viitorul cartier al orașului.

MUNICIPIUL

Sînt la Alba-Iulia în primele zile de la aprobarea legii cu privire la noua organizare administrativ-teritorială a țării. Orașul a devenit municipiu, reședință-de județ.

Zi de tîrg la Alba.

Orașul care moare. O prelungire târzie a timpurilor apuse.

carnet

CARE?

de Eugen FRUNZĂ

Știu că de câțiva timp Mitache e prieten cu Mache. Lumea îi vede mereu împreună. Pe stradă, la cafenea, la bar. De aceea îl întreb într-o zi:

— Ascultă, ce fel e Mache, că eu nu-l cunosc?

— Oh, exclamă el entuziasat. Băiat de zahăr. Sincer, deștept, bun amic. Ce-i în gușă și-n căpușă. Dintr-o bucată, ce mai!...

Trec vreo două săptămîni, ne întîlnim iar, și din vorbă-n vorbă ajungem la Mache. Întreb:

— Ce-ți mai face amicul? Mache vrea să spun.

Ciudat. Mitache se încruntă. Ochii îi scapără din adînc și îmi răspunde cu oarecare jenă, dar cît se poate de convins:

— Ce amic? Un măgar! Nu merită nici o atenție, domnule! Zi măgar și basta!

Și îmi înșiră multele păcate ale lui Mache, începînd cu faptul că e un scîrșan nemaipomenit și terminînd cu mîrginirea lui intelectuală. Unde mai pui că e și mincinos, ipocrit, mă rog, cum e mai rău. Într-un sfert de ceas află o sută de stupidenii de-ale lui, ingritudinii, mîrșăvii. Te joci cu simțul critic al lui Mitache? Vede și nu iartă nimic!

Mai trec alte săptămîni și — vorba unui cîntec cu care ne-am procopsit recent:

«Ce e cu tine?

Ce s-a-ntîmplat?

Ce împrejurare

Mi te-a schimbat?»

Îl văd pe Mitache și, cunoscîndu-i părerea despre Mache, întreb candid:

— Dar cu Mache, cu măgarul acela, te mai vezi?

Spre mirarea mea observ că Mitache mă cam muștră din priviri. Întîrzie cîteva clipe, apoi vorbește cu glasul ondulat într-un reproș:

— De ce măgar, dragă?! Să nu judecăm mecanic! Mache e un bun amic, e deștept, e onest, e...

Îl ascult și mi-e necaz pe mine. Ce mi-a venit să mă vir în ciorba asta? Că n-am făcut decît să reiau epitetul dat de Mitache? Cu atît mai rău! Uite că omul și-a schimbat părerea, și eu, de colo, neinformați... Așadar, Mache nu e măgar. Mache e un bun amic. Mache e deștept. Mache e onest. Acesta-i adevărul!

În sfîrșit, mai trec încă două-trei luni. Nu mai știu nimic de Mitache. De Mache nici atît. Știu doar că nu e bine să judecăm mecanic. De aceea, cînd îl văd într-o zi pe Mitache, păstrez rezerva cuvenită și îl întreb absolut neutru, fără amic, fără măgar:

— Ce face Mache?

La care Mitache (ei, ce credeți?) realizează un gest de scîrbă totală, acordîndu-mi totodată niște merite la care n-am visat.

— Bine ziceai că e măgar. Cunoști la oameni. Mai mult: e un porc! Nici să nu aud de el!

Sînt uluit. Iată ce înseamnă, îmi spun, să nu judeci mecanic. Viața e mai complicată decît orice dogmă.

La dracu!...

P.S. Zilele trecute l-am văzut pe Mitache la braț cu Mache. Vă întreb deci pe dv.: care dintre amîndoi e măgar și care porc?

Strada, așa cum arată ea zilnic: cu vîrstnici și tineri, cu orășeni și cu oameni veniți de prin sate.

Localnicii sînt, pe bună dreptate, bucușii și mindri. Satisfacția lor este justificată pe deplin.

Căci nu e oare Alba-Iulia orașul care a însemnat enorm pentru istoria noastră? Nu aici o sută de mii de ardeleni au proclamat, într-un singur glas, Unirea? Și nu e oare semnificativ că marea adunare populară de acum 50 de ani s-a ținut pe dealul Furcilor, alături de locul unde a fost tras pe roată Horia și nu departe de locul unde se încoronase cîndva Mihai Viteazul? Alba-Iulia e focarul de cultură, care a fost odinioară Bălgradul și, întorcîndu-ne spre începuturile noastre, e străvechea așezare dacică Apulum și apoi castrul roman al legiunii a XIII-a, Gemina.

Încărcată de vestigii, amintind momente cruciale ale istoriei noastre, focar de cultură, municipiul Alba-Iulia este unul dintre cele mai reprezentative reședințe de județ. Iar județul e el însuși un ținut care vorbește de istoria noastră. Coborînd în amfiteatru din Munții Sebeșului și din Apuseni, către cîmpia și lunca Mureșului, județul Alba e armonios alcătuit; munți cu bogății minerale, dealuri cu podgorii vestice, cîmpie mînoasă cu sate bogate. Țară de vinuri și frumuseți naturale, cu monumentale locuri istorice, Alba va deveni o zonă turistică de prim rang. În împrejurimi sînt centre care au cunoscut în ultimii douăzeci de ani o remarcabilă dezvoltare economică. Ele asigură județului echilibrul și forța. Blajul — celălalt oraș cu rezonanță istorică — vine cu industria prelucrării lemnului. Cugirul, cu industria mașinilor-unelte. Ocna Mureșului, cu uzinele sale sodice. Sebeșul, cu industria ușoară.

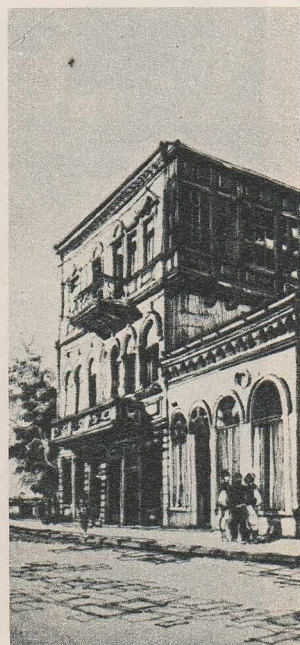
Alba-Iulia nu are acum o industrie puternică, dar anii viitori își vor spune cuvîntul.

În răspîntia unor locuri frumoase și bogate, înconjurate de centre industriale, municipiul Alba-Iulia strălucește și va străluci înfinat mai mult în mijlocul unui județ echilibrat și puternic.

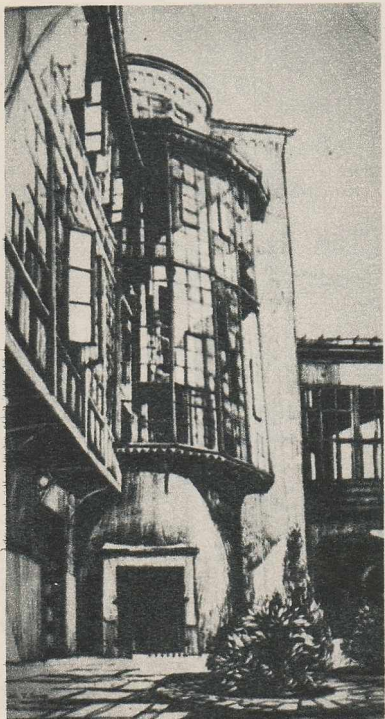
O VASTĂ
ACIUNE
DE
INVESTIGARE ISTORICĂ
ÎN PLIN CENTRUL
CAPITALEI
RECONSTITUIE
IMAGINEA
BUCUREȘTIULUI
MEDIÉVAL. ÎNTRE
STRĂZILE LIPSCANI
ȘI 30 DECEMBRIE,
CERCETĂTORI-
ARHITECTI
SCOT LA LUMINĂ
TRECUTUL FRĂMÎNTAT
AL VECHII
CURȚI DOMNEȘTI,
JALONÎND
VIITOARELE AMENAJĂRI.

În București mărturie

Hotelul «Dacia» nu va dispărea din imaginea Bucureștiului. El va «împrumuta» fațada sa originală noii construcții a lapidariului ce se va înălța pe locul Pieței de Flori. Actuala fațadă va fi demontată în întregime și aplicată lapidariului (expoziție de vestigii în piatră), înfățișat în ilustrația noastră.

Pe aci ajungeau boierii în spătăria mică, denumită ucu stele», în care era și tronul domnesc, iar tavanul îl avea pictat în stele de aur.

Biserica de la Curtea Veche contemplă cu cei 400 de ani ai săi lucrările de restaurare a Hanului lui Manuc.

Cetățeanul de astăzi trece nepăsător pe lângă fosta cafenea din strada Covaci, unde acum 164 de ani Huverströme își învăța clienții să joace, pentru prima oară, biliard și unde «se tăia fumul cu cuțitul».

istorului- ecutului

Ciți oare dintre noi, purtându-și pașii pe strada Blănari, pe la turnul Bărrăției, pe Șelari sau pe strada 30 Decembrie, își vor fi dând seama că parcurg însuși perimetrul fostei Curți domnești a Bucureștilor, denumită Curtea Veche spre a o deosebi de alte reședințe domnești mai noi, Curtea arsă de la podul Izvor sau Curtea de la Radu Vodă?

Ciți oare dintre noi, văzînd blocul de la intersecția Șelarilor cu Splaiul Unirii, reconstruiesc mental imaginea Turnului roșu ridicat din piatră, pe aceste locuri, de Brîncoveanu, turn care minunase pe bucureștenii secolului al XVIII-lea cu ceasul său care bătea orele — realizare pe care, la noi, numai Vasile Lupu al Moldovei o mai făptuise în târgul Iașilor, la ctitoria sa de la Trei Ierarhi?

De asemeni, cotînd din Lipscani și trecînd pe prea puțin arătoasa străduță denumită — în chip ciudat — a Soarelui, nimeni nu-și dă seama că pașii săi calcă peste «hrubele» fostului palat domnesc de la Curtea Veche. Aici se ridică odinioară «spătăria mare» a lui Brîncoveanu, din loggia căreia domnul își plimba privirea peste ostrovul Dimboviței, spre frumoasele livezi ale casei sale de peste apă, actualmente Spitalul Brîncovenesc...

Începuturile Curții domnești, destul de controversate de altfel, se pierd în istorie. S-ar putea ca hrisovul dat «din cetatea noastră București» de Vlad Tepeș oamenilor săi credincioși Andrei, Jova și Drag, prin care le întărea drepturile de proprietate și-i scutea de pres-tări de munci, să reprezinte o primă mărturie scrisă despre existența Curții domnești pe aceste meleaguri.

Mărturiile însă nu stau numai în hrisoavele și în filele cronicilor, ci uneori ne apar în înseși vestigiile vechilor construcții scoase la iveală. Povestea Curții Vechi ne-o rostesc chiar zidurile ei, îngropate atît amar de ani și acum scoase la iveală. Dar înainte de a relata cum s-a petrecut această a doua naștere, în zilele noastre, a străvechii curți, să facem un salt în timp.

«CASTELANUL DE DÎMBOVIȚA»

Acum peste 500 de ani se ridică pe aceste locuri o cetate întărită cu pază pe malul stîng al Dimboviței, ocrotită strategic de apă și ferită privirii de pădurile bogate ce împodobeau malurile. Aici se stabilește prin secolul al XIV-lea «Castelanul de Dimbovița» Dragomir — așa cum afirmă Ioan de Kükülö, secretarul regelui ungar Ludovic cel Mare, în cronică sa.

Castelanul era un păzitor credincios al ceștii de scaun a Tîrgoviștei, avînd rolul de a opri pe malul Dimboviței puhoaietele năvalnice otomane și de a vesti de pericol Curtea domnească din Tîrgoviște.

Tot aici s-ar putea să fi poposit și Mircea cel Bătrîn în drumurile sale de la Dunăre spre muntii, trăgînd peste noapte la castelan, pentru odihnă.

Poveștile sînt multe, purtate din vorbă în vorbă peste timpuri, însă documentele pomenesc despre cetatea domnească abia în 1459 în hrisovul amintit mai sus, dat de Tepeș din Cetatea Bucureștilor.

Se pare că domnul a zidit această cetate pe alte fundații de structură mai veche, prevăzîndu-i și tainițe adînci și boltite din care mulți nesupuși n-au mai văzut lumina zilei.

Fratele lui Vlad Tepeș, Radu cel Frumos, cel supus turcilor, a locuit și el în palatul domnesc de la Curtea Veche pînă în ziua cînd Ștefan al Moldovei a pornit oaste răzășească împotriva lui, gonindu-l din scaun. «În 24 ale aceleiași luni — ne spune cronică — într-o miercuri, luă Ștefan Vodă cetatea și intră întrînsa și luă și pe doamna lui Radu Voievod și pe fiica lui, unica lui fiică, și toate comorile lui și toate hainele lui și toate steagurile lui și petrecu acolo trei zile în veselie».

După trădarea prin «turcirea» a lui Laiotă, cel înscăunat în tron de Ștefan, acesta din urmă pornește expediție de pedepsire a trădătorului împreună cu Matei Corvin. Atunci însă, Cetatea domnească fu trecută «prin foc și bombardă». Cu această ocazie, Matei Corvin îi scrie papii Sixtus al IV-lea despre București ca fiind «cetatea cea mai puternică a acestei țări, întărită prin lucrări de artă și de la natură».

După perindarea în scaunul domnesc din București a unei serii de domnitori, vine la tronul țării fostul negustor de oi Mircea Ciobanu, soțul Chiajei, fiica lui Rareș al Moldovei. Mircea rezidește cetatea domnească și biserica de la Curtea Veche, rămînînd însă în istorie ca autor al celebrului masacru făptuit chiar aci, în palatul care face obiectul articolului de față. Au căzut atunci capetele a 200 de boieri și prelați pe care domnitorul, întors din exilul din Etiopia, îi bănuia de trădare.

Expediția de pedepsire condusă de Sinan-pașa împotriva lui Mihai Viteazul distruge și palatul, iar întregul oraș devine o mare de flăcări. Sinan a trimis atunci veste lui Nișanghi-pașa că «am dat pradă focului și flăcărilor toate casele, bisericile, grădinile și așezările lor boerești».

DESCRIERILE CRONICILOR SI ALE LUI DEL CHIARO ORIENTATE PE ARHITECTII DE ASTĂZI

Matei Basarab curăță toate ruinele și rezidește din temelie Curtea Veche, mărînd-o și adăugîndu-i un corp de gardă pe locul unde ulterior Manuc și-a ridicat hanul, răsăm în istoria orașului nostru.

Către sfîrșitul secolului al XVII-lea, Brîncoveanu desăvîrșește construcția Curții domnești, extinzînd-o pînă la biserica cea mare. «Mai făcut-au domnul și casa cea domnească ce iaste pe stîlpi de piatră și iaste cu trei cafasuri» (ceardacuri), consemnează Radu Greceanu în cronică sa.

Brîncoveanu gustă cu deosebire viața de curte, de loc lipsită de huzur și ospete, iar pentru odihnă zidește un pavilion în stil italianesc în grădina palatului. Cițe sînete se vor fi descărcat cu focuri de artificii în grădinile îngrijite de 20 de oameni ai săi, conduși de Frîncu grădinarul, cu ocazia nunții fiicei domnului, ca să aștepte toată «politia» (orașul) că domnul se veselește!...

Imaginea palatului domnesc din acea vreme ne este sugerată de Del Chiaro,

secretarul genovez al domnului, precum și de cronică lui Radu Greceanu și chiar de Matei Caragiale în poezia sa «Curtiile vechi»: «Acolo tăcerea stăpînește/ și-n verde mantă mușchii cuprinde și-nveselește/ surpata zidărie și frîntele tulpine/ și-mpodobind cerdacul cu grelele-i ciorchine/ sălbătăcita viță pe stîlpi se-ncolăcește/ cu ledera cea neagră ce-n strașini împletește/ o lucie cunună, uitatelor ruine».

Del Chiaro povestește că «domnul a refăcut palatul, din piatră; scara cea mare de la intrare — «scara maestra» — era de marmură. Sala principala, lungă de 32 m și lată de 17,5 m, avea în mijloc un rînd de coloane scunde, legate prin arcuri semicirculare; la extremitatea ei se afla un paraclis».

O a doua sală, a divanului cel mare, servea și pentru ospete festive, iar în sala denumită divanul cel mic aveau loc consfătuiri restrînsse. Tot ansamblul se completa cu săli de audiență din care apoi se ajungea în apartamentul domnului, cu mai multe încăperi, și apoi în cel al doamnei, cu numai un iatac și două odăi.

Dupa cum se vede, descrierea lui Del Chiaro este destul de completă și a fost de mare folos celor ce se îndeletnicesc astăzi cu munca de restaurare pe aceste locuri.

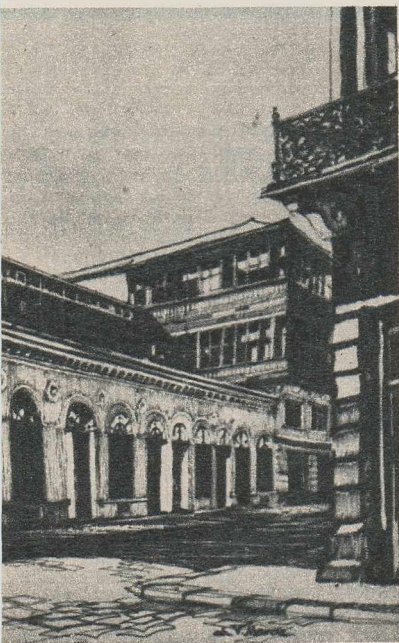
STRADA SOARELUI ÎȘI ASTERNE CALDARIMUL PESTE FOSTUL PALAT DOMNESC

O dată cu moartea lui Brîncoveanu, Curtea domnească decade din ce în ce, la aceasta contribuînd cutremure și incendii, precum și faptul că aci se instalase o oaste austriacă ce fusese cantonată în țară. Astfel, Vodă Hangerliu, ultimul domnitor al secolului al XVIII-lea, scoate la meza Curtea domnească.

Cu această ocazie, un austriac pripășit prin București, Huverströme, deschide o «cafenea europenească» pe str. Covaci, colț cu Șepcari, deosebită de «cahvenețele» turcești de pe podul Belicului. Mai la vale, în fața bisericii de curte, Manuc-bei zidește un han după moda epocii care îi aducea importante venituri.

În fine, strada Soarelui își aterne caldarimul peste fostul palat domnesc care dispare definitiv, lăsînd doar un fragment de hrubă, sub imobilul de la nr. 10, restul fiind distrus prin crearea străzii și prin construirea imobilelor de la nr. 7-9 și a celor de pe str. 30 Decembrie, pînă la biserica.

Astfel au închis bucureștenii filele istoriei vechii Curți domnești, păstrînd-o doar prin cîteva monografii și prin tra-

O reînviere cu trecutul: cafeneaua de pe strada Covaci. Așa va arăta colțul după un proiect de renovare.

ditie orală, așa cum consemna și Paul Morand în cartea sa «București» în care amintea de existența, cîndva, a unui palat domnesc, astăzi dispărut, și care nu mai putea fi identificat.

...Se scurseseră 150 ani de la dispariția palatului și a Curtii domnești, cînd o echipă de pasionați cercetători ai istoriei, în frunte cu prof. H. Teodoru și arheologul Dinu Rosetti, au efectuat o serie de săpături în zona Curtii Vechi, descoperind unele elemente din vechea construcție («visteria apelor», vestigii de ziduri, fragmente de vase ceramice etc.). Apoi tăcerea s-a așternut din nou...

DE LA CRANIILE DIN HRUBELE DOMNEȘTI LA «VISTERIA APELOR»

În toamna anului 1967 s-a pornit o vastă acțiune de restaurare a zonei istorice de la Curtea Veche, stabilindu-se ca într-o primă etapă — 1968 — să fie restaurate și amenajate Hanul lui Manuc, pivnitele din str. Soarelui, cafeneaua din str. Covaci, hanul Gabroveni și Hanul cu Tei. Totodată echipe complexe de cercetători, istorici, arhitecți și ingineri au pornit în căutarea în subteran a vestigiilor fostei Curtii domnești. Aceste investigații au valorificat cercetări efectuate în ultimii 15 ani de o serie de specialiști.

Hanul lui Manuc, transformat ulterior în hotelul «Dacia» și apoi servind drept depozit de mărfuri, locuințe și birouri, a fost evacuat și supus unor ample cercetări, care au scos la iveală existența în interiorul hanului, și înglobată în acesta, a unei foste locuințe domnești de un deosebit interes.

Paralel continuă studiile privind hanurile Gabroveni și Tei.

Este interesant de arătat cum puțin câte puțin, din aproape în aproape, s-au amplificat tot mai mult cercetările, care inițial aveau un obiectiv limitat. Astfel s-a descoperit că pivnița din str. Soarelui 10 are o structură constructivă datînd încă de la sfîrșitul secolului al XIV-lea. Apoi s-a identificat o zidărie din secolele XV—XVI (perioada Tepeș—Ciobanul) și în continuare s-au găsit elemente din secolele XVII (Mattei Basarab) și XVIII (Brîncoveanu).

Restaurantul care se va deschide în pivnița din str. Soarelui 10 va păstra intacte toate elementele vechii arhitecturi a secolului al XVI-lea.

Acest fapt a condus la continuarea cercetărilor și în pivnițele dinspre str. 30 Decembrie și, după două luni de căutări asidue, săpîndu-se și deschizîndu-se în subteran și strada Soarelui, a apărut trasa stîlpilor hrubelor palatului domnesc pe porțiunea sa centrală (pomenită de Del Chiaro) în lungime de 32 m. Așadar, cercetătorii se aflau pe calea cea bună.

Straturile de pămînt din săpătură au relevat nivelele diferitelor incendii ce au răvășit Curtea domnească, apoi au început să apară fragmente de vase ceramice, sfeșnice, o bombardă, pentru ca în final să se descopere și două craniile

purțînd lovituri de iatagan în frunte și în ceafă. Cum se explică aceasta? Sistemul de decapitare prevedea ingenuncherea acuzatului în fața domnului, care-i dădea o lovitură simbolică în ceafă, pentru ca apoi călăul să-și îndeplinească misiunea, decapitîndu-l.

În pivnița din strada Soarelui nr. 8 a apărut în urma săpăturilor un canal de aducțiune în Curtea domnească, denumit pe timpuri «urloaie» și care se pare că-și trăgea apa din izvoarele Zlătari. Acestea își trimiteau șuvoaiele într-un castel de apă ce purta denumirea de «visteria a apelor» și care se găsea tot în incinta Curtii domnești, sub îngri-

După litografia lui Lancelot (dreapta) se poate explica de ce Manuc avea anual un venit net de 69 420 lei pe pe urma hanului său: soarta (deci misterii...) nu conținea nici ziua, nici noaptea.

Misionarii scoțieni Bonar și Robert McCheyne relatează că n-au putut dormi în Hanul lui Manuc din cauza zgomotului și a zăafeturilor care se întindeau dina către ziua.

La parter se aflau locuințele călătorilor în trecere de o zi, iar la etaj stăteau cei ce rămăneau în oraș multă vreme. La «catul de sus», Hagî Ali invita «roși doritorii a-l cînști cu venirea lor», căci a adus de la Anadol (Anatolia) «chilimuri (tesături) frumoase și trainice la preț cuvîncios».

În camera 33 a hanului, Constantin Stejanide «rălmăcia» acte iar în camera 22 Auerbach, care «practica luisse» medicina la Alba-Iulia, dădea solicitanților «pătimași» (bolnavi) «deplin ajutor doctoresc».

Ilustrația color de mai sus înfățișează cum va arăta hanul după restaurare.

jirea unui vistiernic al apelor.

Tot cu ocazia săpăturilor făcute în str. Soarelui 8 a apărut și fundația unui fost turn de pază, marginal, și care după structura sa ar data din secolul al XVII-lea.

Mergînd din aproape în aproape, utilizîndu-se și cele mai noi metode de analiză a mortarelor de zidărie, s-au putut determina vechile fundații ale sălii centrale a palatului sub fundațiile actualelor construcții. Desfaceri de tencuiele și zidării au relevat prezența, într-o construcție apropiată de biserica veche, a unui ancadrament de fereastră a vechiului palat. Confruntînd cele găsite cu vechile hărți, Purcell, Ernst și Boroczin, s-au obținut unele indicații pentru continuarea pe viitor a cercetărilor de punere în valoare a fostului palat domnesc.

ACTUALELE LUCRĂRI DE CONSTRUCȚIE ȘI REAMENAJARE ÎN STIL «DE EPOCĂ»

Recent au început lucrările de amenajare a Hanului lui Manuc într-un restaurant și hotel cu caracter de epocă, însă la nivelul cel mai ridicat de tratare și

confort. Ansamblul se completează cu o serie de unități artisanale, iar curtea interioară, refăcută tot în caracterul epocii, va servi în timpul sezonului de vară ca extindere a unității de alimentație publică din han. În pivnitele din str. Soarelui — fostele hrube domnești — se vor deschide un restaurant și o cramă, legate între ele prin anexe de deservire, bucătării și officii. Se va păstra, firește, stilul autentic al vremii, iar zidăria aparentă interioară va fi valorificată printr-un iluminat special.

Cercetările continuă în întreaga zonă a Curtii Vechi, unde într-un viitor nu prea îndepărtat imobilele își vor relua fațadele lor de demult, străzile vor recăpăta caracterul lor pitoresc și chiar denumirile din secolele anterioare, toate constituind un ansamblu deosebit de valoros și pitoresc, de mare interes turistic atât intern, cît și extern.

Într-a doua etapă strădaniile cercetătorilor, proiectanților și constructorilor ar urma să se axeze pe obiectivul cel mai important: restaurarea palatului domnesc care, încadrat în întregul ansamblu, va reîntregi imaginea centrului bucureștean de acum cîteva veacuri.

Arh. Raul NEGRU

și totuși, televiziunea..

Ce e rugbi-ul? Sălbatică încheștare a unor trupuri brutale și viclene care se chinuiesc și se zdrobesc unul pe altul, zăbătându-se într-un noroi compact, lipicios? Sau sportul curat, bărbătesc, al unor uriași cumsecadeși care mănâncă zdravăn, muncesc ca niște zmei și își cheltuiesc prea plinul energiei într-un voios joc frățesc cu mingea ovală? Depinde cum îl privim: cu obida camerei de luat vederi din remarcabilul film englez «Viața sportivă» sau cu simpatia și optimismul celei folosite pentru de asemenea remarcabilul documentar francez despre Walter Spanghero.

Să nu ne lăsăm înșelați. Lanterna magică a fost și rămâne un instrument de deghizare a celei mai incontrollable subiectivități într-o obiectivitate desăvârșită. Credem că vedem realitatea nădă, și de fapt vedem doar ceea ce autorul filmului a vrut să ne sugereze. Iată de ce așteptăm cu nerăbdare sportul alb în viziunea lui Claude Lelouch. Cineastul care, descompunând și recompunând ciclismul, ne-a impus în marele documentar «Tricoul galben» o imagine nebănuită: a bicicletei și a celui ce aleargă pe ea are, fără îndoială, un punct de vedere original și despre hochei, patinaj, schi, săniuș. Putem fi siguri că ne va sili să ni-l însușim și noi, pe loc și pe negândite.

Până atunci să ne exprimăm gratitudinea față de anonimia artiștii ai imaginii care ne-au oferit senzații participării directe la Jocurile Olimpice de la Grenoble. Am zburat cu toții pe bobul care, înghițind pirtia cu o viteză amețitoare, ne-a înfățișat-o din perspectiva concurenților. Am fost alături de invincibilul Killy în tot timpul splendorilor sale evoluții și, admirându-l de la doi pași în momentul bucuriei pure a victoriei, am înțeles cât de meschine erau birfele denigratoare colportate de un reporter mai interesat de ceea ce francezii numesc «petite histoire» decât de întreaga activitate sportivă. Aplauzele cu care a fost salutată micuța noastră Beatrice Huștiu, protestele spectatorilor la adresa arbitrilor mai zgîrciți la notarea ei ne-au încălzit inimile, făcându-ne să uităm pentru o clipă regretul că între patinatorii și patinatoarele lumii (de cîtiva ani îi cunoaștem perfect pe cei mai buni) nu se numără nici un român.

Dincolo de jocul subiectivităților complimentare sau antagonice (a operatorului, a crainicului, a noastră) ciclul grenoblez a avut culoarea autenticității. Am fost de față. Sîntem gata să depunem mărturie. Am văzut toate fazele cheie, mai întii cursiv, apoi cu încetinitorul. Televiziunea rămîne minunăția veacului nostru (apropo: ați observat că televiziunea în alb-negru înseamnă az televiziune în alb-negru, nu în cenușul telerecording-ului nostru a cărui principală caracteristică este înaltul grad de uzură morală?).

Cîrtim mereu împotriva neajunsurilor de tot felul care alterează programele și realizarea lor. Astăzi însă sub impresia tonică a Olimpiadei, să dăm glas fără rezerve aprobării depline, entuziaste, pentru episoadele fericite ale acestor programe.

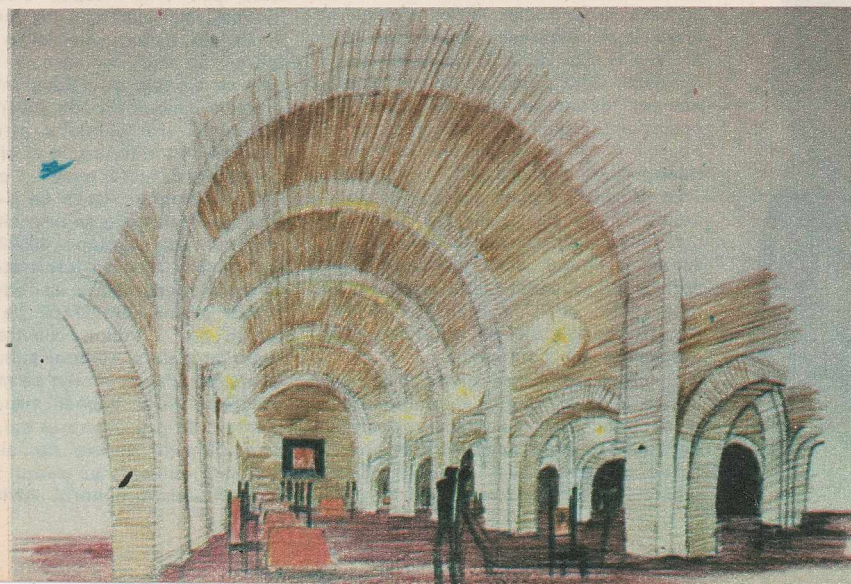
Dumitru Furdul în «Jurnalul unui nebun» — o secvență valoroasă a viitoarei antologii teatrale a televiziunii. Era o reparație datorată acestui actor excelent prea adesea folosit pe micul ecran în posturi compromițătoare. Compoziția, creată de fapt pentru scenă, fost mai bine pusă în valoare în condițiile confruntării între patru ochi a actorului cu telespectatorul.

Un «Magazin 111» oarecare și, dintr-o dată, o prezență de zile mari: Irina Petrescu ne vorbește cu inteligență și sensibilitate despre problematica activității ei de creație. Spre deosebire de, vai, prea multe dintr-colegele ei de aici și de aiurea, talentata noastră actriță de film este și un rafinat om de cultură (mărturie, într-altăea altăea, articolul semnat recent de ea în «Contemporanul»). Au fost minute de reală desfătare spirituală «Printre cimpanzei» — un film-document de neuitat. O nouă dovadă că omul poate face orice și că aparatul de filmat este astăzi un instrument indispensabil în procesul cunoașterii.

În sfîrșit, un amănunt, un fleac dacă vreți: hohotelul de ris ale micuței Mihaela Istrate au transformat un scheci bazat pe calambururi într-o incursiune neașteptată în universul sufleteș al copiilor.

Felicia ANTI

P.S. Cristian Topescu și Constantin Diamantopol, reporterii omniprezenți, bine informați, competenți, nu ne-au dezamăgit niciodată. Îi felicităm din toată inimă pentru comentariile lor subtile, spirituale și totodată foarte serioase.

► *Perspectivă a cramei ce se va amenaja în pînița din str. Soarelui nr. 8.*

100 000 000 de africani sînt aproape de limita foamei — avertiza reputatul cercetător al continentului gru, Basil Davidson. Africa numără în prezent aproximativ 300 000 000 locuitori. Deci, unul din trei africani ăiește în îngrozitoarea vecinătate a foamei. Privirile se îndreaptă neliniștite către anul 2000, cînd o posibilă plozie demografică ar putea spori populația Africii pînă la 700 000 000 oameni.

Credeți că foamea va dispărea în anul 2000? — a fost întreat Josue de Castro, autorul «Geografieii ainei». Răspunsul a fost dur, lipsit de menajamente: «Nu sînt optimist. De azi pînă în anul 2000 mai sînt puțini».

AFRICA NEAGRĂ: moștenirea se numește

„SUBDEZVOLTARE”

de Eugeniu OBREA

Afonso d'Aveiro a descoperit piperul în Benin. Grație acestui îndrăzneț, boabele negre, aduse pe un drum de apă bîntuit de primejdii, au ajuns la curtea regelui Portugaliei, unde au dobîndit repede căutare. Era în secolul al XV-lea, și un document păstrat prin furtunile timpului pretinde că mostre de piper au fost expediate în Flandra și în alte țări «și în curînd el a ajuns la un preț bun și a fost foarte apreciat». Curtea de la Lisabona nu se putea însă mulțumi doar cu piperul. Fîrește, la fastuoasele recepții mîncărurile au devenit mai gustoase. Dar micile satis-

facții gastronomice, dublate de alte satisfacții — ceva mai mari — provenite din vînzarea piperului însemnau prea puțin pentru poftele suveranilor portughezi.

Caravelele trimise către continentul necunoscut au adus Africii numai nenorocire. «Noi cumpărăm sclavi cu 12 sau 15 brătări de alamă unul, sau cu brătări de aramă care sînt mai prețuite» — consemna o cronică a vremii. Trimișii Lusitaniei bigote nu se împotmoleau în considerente de morală. Navele ce acostau la țărmurile Africii deveneau mereu mai numeroase. După calculele dr. W.E.B. Du Bois, negotul cu sclavi a costat Africa cel puțin 100 000 000 oameni, deoarece «fiecare sclav reprezenta probabil în medie încă cinci negri omorîți în Africa sau în cursul transportului pe ocean».

La început a fost acest îngrozitor negot. Un început care s-a prelungit mai multe secole. «Marfa neagră» devenise o valută lesne convertibilă în aur. De altfel, acest metal prețios hrănise multe iluzii. Aventurierii acelor timpuri îndepărtate se străduiau să-l descopere pe continent.

Și totuși, dincolo de zonele de coastă, Africa avea să rămînă destule secole o necunoscută. Nu numai geografia acestui continent apărea ca o succesiune de semne de întrebare. Multă vreme a persistat opinia că Africa (cea

de la sud de Sahara) ar fi lipsită de istorie și că ar fi fost atrofiată de o «stagnare multiseclară». Dar ultimele decenii ne-au adus dovezi incontestabile despre civilizațiile care au înflorit pe acest continent înainte de sosirea cuceritorilor europeni. «Popoare de pionieri, ele (popoarele Africii — n.n.) au cultivat pămîntul acolo unde nimeni nu-l cultivase înainte, s-au îndeletnicit cu mineritul fără ca nimeni să-i fi învățat. Au descoperit o valoroasă farmacopee. Se pricepeau la irigația în terase și la menținerea solului pe coastele dealurilor. Au făurit sisteme sociale noi și complexe; au adăugat, au adoptat, au experimentat și au inventat pînă cînd — în decursul timpului — și-au format un nivel tehnic și o măiestrie artistică, o filozofie, un temperament, o religie care deveniseră specifice lor: au creat cultura africană, acea *négritude*, pe care o posedă azi» (B. Davidson: «Redescoperirea Africii vechi»).

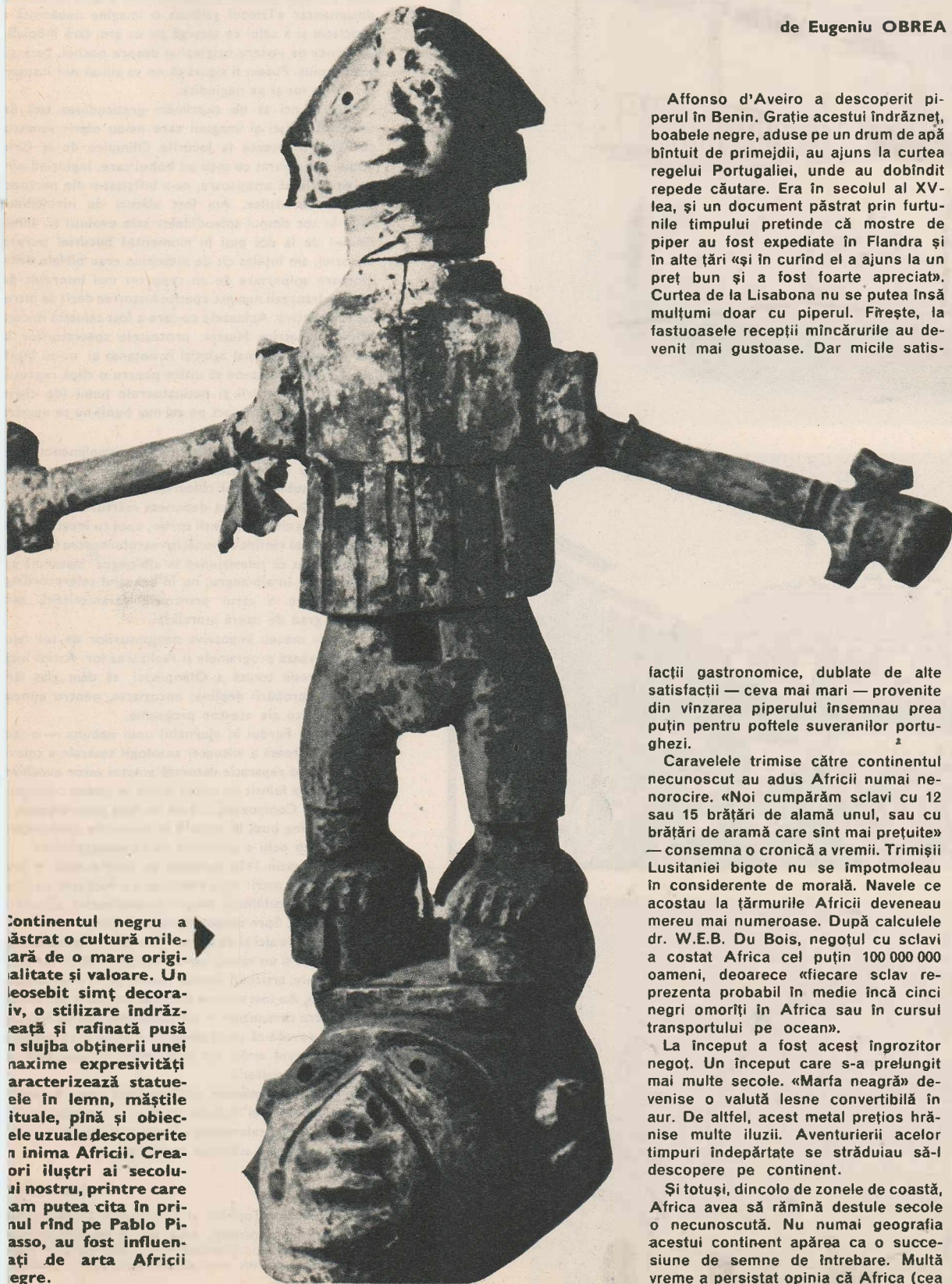
În 1876 doar 10,8% din Africa fusese acaparată de puterile europene. Către sfîrșitul secolului al XIX-lea improvizatiile în materie dispăruseră și, o dată cu ele, corăbiile singuratiche, cu negustori guralivi ce aduceau rachiul și mărgelile pentru a obține sclavi, au părăsit scena. Locul lor l-au luat funcționarii coloniali. Ei au împărțit harta continentului după niște criterii ce au ignorat realitatea africană (urmările le cunoaștem...). Secolul XX găsește continentul african în plină noapte colonială.

ÎN LOC DE BILANT...

S-au scris tomuri voluminoase despre ceea ce a reprezentat colonialismul pentru Africa. Bilanțul complet n-a fost însă întocmit și poate că niciodată nu se va reuși să se stabilească dimensiunile exacte ale consecințelor dominației coloniale. Stăpînitorii de ieri n-au contabilizat decît profiturile. Suferințele, nesfîrșitele suferințe ale băștinașilor, nu și-au putut găsi corespondente în limbajul cifrelor.

Ultimul deceniu a schimbat harta Africii. 90% din populația continentului trăiește în state suverane. Unele țări ca R.A.U., Algeria, Maroc, Tunisia au reușit să progreseze mai rapid, printr-o diversificare economică bazată în principal pe utilizarea resurselor naturale. În Africa neagră problemele sînt însă mai complexe, mai dificile. Fără îndoială, sînt perceptibile înnoiri în viața multor țări ale Africii negre. Ele se exprimă într-o dezvoltare economică mai accelerată, în apariția unor ramuri industriale noi, în progresele pe calea formării unor cadre naționale de specialiști.

Progresele acestea nu sînt de domeniul spectaculosului. Se realizează — cu tenacitate și deseori cu sacrificii — proiecte care nu reprezintă decît pași mărunți înainte pe un drum lung, presărat cu multe obstacole. Africa neagră face eforturi pentru punerea în valoare a potențialului ei: în Gabon se preconizează înființarea unei industrii extractive; Mali și-a început crearea unei industrii de materiale de construcții; în Congo (Brazzaville) s-au construit fabrici de ulei, rafinare a zahărului, ciment; Coasta de Fildeș înfăptuiește proiecte ambițioase de diversificare a economiei. Pe pămîntul african apar întreprinderi siderurgice și chimice, se construiesc hidrocentrale, căi ferate, porturi, drumuri. Ceea ce s-a realizat este totuși departe de necesitățile unui continent cu aproape 300 000 000 locuitori. Sînt încă destule state africane în care independența se reduce la un drapel și un imn. Dacă pe pămîntul Africii pot fi întîlnite centre agricole experimentale și stațiuni științifice moderne, pe același pămînt se mai găsesc triburi ce nu au depășit structuri rudimentare de organizare și trai, triburi în care ultimele secole nu și-au făcut resimțită influența pe planul progresului economic și cultural. Africa neagră

Continutul negru a răstrat o cultură milenară de o mare originalitate și valoare. Un leosebit simț decorativ, o stilizare îndrăzneată și rafinată pusă în slujba obținerii unei maxime expresivități caracterizează statuetele în lemn, măștile rituale, pînă și obiectele uzuale descoperite în inima Africii. Creaori ilustrate ai secolului nostru, printre care am putea cita în primul rînd pe Pablo Picasso, au fost influențate de arta Africii negre.

reprezintă un mozaic de structuri sociale dintre care multe aparțin încă unor faze primare din istoria umană. Sînt diferite vizibile nu numai prin comparație între țări, ci sesizabile chiar în interiorul aceluiași stat.

Un ministru african spunea unui ziarist: «Purtăm o povară insuportabilă: subdezvoltarea. Este moștenirea lăsată de colonialism». O cifră ilustrează afirmația: ponderea producției industriale pe cap de locuitor este în Africa de 24 de ori mai mică decît în țările dezvoltate. Și Africa nu poate fi clasată printre acele regiuni ale planetei despre care s-ar putea spune că sînt sărace în resurse. Numai zăcămintele sale de minereu de fier sînt de două ori mai mari decît cele ale S.U.A. Africa furnizează 90% din producția de diamante a lumii capitaliste, 81% din cea de cobalt, 62% din cea de platină, 70% din cea de aur, 50% din cea de magneziu și crom, 36% din cea de mangan și 32% din cea de cupru. Continentul asigură pe piața mondială 66% din producția de cacao, 95% din cea de sisal. 27% din suprafața împădurită a globului și 40% din resursele hidroenergetice mondiale sînt deținute de Africa. Jack Woddis scria pe bună dreptate: «Africa are tot ce-i trebuie pentru a se putea transforma într-un continent puternic și prosper, cu un nivel de trai al populației la fel de ridicat ca în cele mai dezvoltate regiuni ale lumii». Și totuși zone întinse ale continentului negru trăiesc în înapoiere.

Existența africanului poate fi sondată dincolo de perimetrul cartierelor de lux, în care vegetează o minoritate privilegiate. Firește, Africa nu prezintă o imagine nediferențiată. Minele de cupru oferă Zambiei mai multe posibilități decît solul incomparabil mai sărac al Botswanei. Dar Zambia ca și Botswana suferă de aceeași boală a subdezvoltării, chiar dacă simptomele ei nu sînt totdeauna la fel de acute. În Congo (Kinshasa) produsul brut anual pe cap de locuitor este evaluat la 59 de dolari, iar în Belgia la 1 053 dolari. La investiții de 19 miliarde franci belgieni (efectuate în Congo în ultimul deceniu înainte de independență), monopolurile din metropolă au obținut profituri de 60 miliarde. Nu-i cazul să punem în legătură directă aceste cifre? În Anglia venitul anual raportat pe cap de locuitor atinge 1 150 dolari. În Nigeria și Kenya, foste colonii britanice, cifra este abia de 77 dolari.

OCEANUL INCERTITUDINILOR

Sărăcia poate fi imputată africanilor? Înapoierea are o cauză precisă: dominația colonială, cu implicațiile ei actuale, care se traduc în faptul că, anual, din țările africane se transferă în principalele metropole occidentale cel puțin un miliard și jumătate de dolari. 90% din populația Africii negre lucrează în agricultură și totuși 40% din alimentele de care africanii au nevoie sînt importate. Tot în trecut trebuie căutată explicația unei anomalii: s-a stimulat producția care lua drumul altor continente și s-au neglijat culturile destinate consumului local.

67% din exportul african îl reprezintă materiile prime. Inexistența unei industriei suficient dezvoltate obligă țările africane să trimită peste granițe materiile prime în formă brută. Economii statelor africane se găsesc, s-ar putea spune, pe o corabie ce navighează permanent prin zone bîntuite de furtuni. Un procent în minus la prețul de vîn-

◀ Pitorescul costumației nu ne poate face să uităm realitatea pe care o ascunde. În triburile ținute departe de lumina civilizației, în care obiceiuri și credințe s-au conservat peste secole, vrăjitorul, magia sînt atotputernice.

zare poate condamna la foamete și privațiuni țări și popoare. Există o instabilitate cronică care provine din fluctuația prețurilor la materiile prime, în general constant amputate, și, în paralel, din scumpirea produselor finite (pe care Africa le importă). Nu este de fapt o problemă limitată la Africa. În timp ce în ultimii ani prețul produselor exportate de țările în curs de dezvoltare a scăzut cu 7%, produsele pe care acestea le cumpără din țările industrializate au devenit mai scumpe cu 10%. Legăturile pe care unele state africane le-au stabilit cu Piața comună n-au fost pe măsura speranțelor inițiale. Necruțătoarea «foarfecă a prețurilor» acționează. Protestele africane și promisiunile în serie oferite de «cei șase» nu modifică datele esențiale ale problemei. Există de asemenea unele tentative de regrupare economică pe plan regional, dar diferitele grupări nu pot extirpa gangrenele moștenite, ci doar ameliora puțin starea unui organism minat.

În cei patru ani care au trecut de la prima Conferință mondială pentru comerț și dezvoltare, Africa nu numai că nu a reușit să înlăture distanța care o separă de țările dezvoltate, dar decalajul, în fapt, s-a amplificat. După 1964, în țările industriale venitul mediu anual pe cap de locuitor a crescut de 30 de ori mai repede decât în țările în curs de dezvoltare. La actuala conferință pe care o găzduiește New Delhi, Africa solicită depășirea stadiului discuțiilor sterile, al formulării de propuneri sortite dosarelor, pentru a se trece la măsuri concrete, de natură să stabilizeze piața mondială.

MAGIA AJUTORULUI STRĂIN

Un călător prin Africa ajungea la concluzia deprimantă că marele public este mai sensibil la ravagiile ciclunilor, erupțiilor vulcanice și cutremurelor decât la efectele unor calamități mai puțin spectaculoase, ca seceta. «În cursul unui lung turneu pe care l-am întreprins în regiuni lovite de secetă din sudul, centrul și estul Africii, am văzut pretutindeni nori grei de praf ridicându-se pe un sol crăpat: nu plouase de foarte mult timp, de cinci ani și mai bine în unele regiuni» (Gordon Ash). Firește, rurile și fluviile ar putea fi puse în valoare. Lucrările hidrologice întârzie pentru că lipsesc mijloacele financiare necesare. Vistiериile publice ale majorității țărilor africane se găsesc într-un deficit greu remedial. Se caută o ieșire din labirintul dificultăților, dar de multe ori calea aleasă nu este cea a bizuirii pe propriile forțe.

«Prea multe guverne par mulțumite să lase problema dezvoltării economice pe seama presupusei magii a ajutorului străin» — scria ziarul «Sun». Cazul Liberiei este edificator în această privință. Pe mările și oceanele cele mai îndepărtate pot fi întâlnite nave sub pavilion liberian. Cifra tonajului total al vaselor ce poartă drapelul micului stat african este 22 500 000 (Anglia — 21 700 000; S.U.A. — 20 300 000 tone). «Este cea mai mare flotă din lume — scria «Jeune Afrique». Cine profită de pe urma ei? Liberia, prea puțin, iar Africa — de loc». Marea flotă liberiană «a apărut» în anii războiului, când armatorii americani căutau formule convenabile pentru a se sustrage măsurilor luate de guvern în vederea rechiziționării navelor pentru transporturi de interes militar. Navele lor au devenit... liberiene printr-o simplă înmatriculare la Monrovia, iar apoi au fost închiriate în condiții avantajoase chiar guvernului S.U.A. Cele 22 500 000 tone ce plutesc pe întinsul mărilor și oceanelor aduc Liberiei o sumă relativ modestă: 5 000 000 dolari. De altfel, flota Liberiei își are sediul în... Statele Unite și niciodată sau aproape niciodată nu acostează pe coasta țării al cărei pavilion îl poartă. În realitate «puterea maritimă» nr. 1

Șantierul unui complex industrial. Strădania statelor Africii negre de a-și croi drumul spre independență economică și bunăstare se concretizează în fabricile și uzinele, hidrocentralele și căile ferate, școlile și universitățile ce se înmulțesc.

Curs de limbi străine, predat cu metode moderne, la Universitatea din Dakar (Senegal). Pe continentul în care analfabetismul în masă constituie încă o dureroasă realitate, formarea cadrelor proprii de specialiști este una dintre problemele de acută actualitate.

a lumii încasează mai mulți dolari de pe urma cauciucului (30 000 000 dolari) și a minereului de fier (100 000 000 dolari). Dar iarăși, să nu uităm, 87% din producția de cauciuc este controlată de companii străine, iar exploatarea de fier aparțin capitalului american, suedez, vest-german și italian.

Ați auzit de mister Smith? Un nume englezesc obișnuit. Alături de acest nume Biaferei, petrolului, mercenarilor, și anonimul se risipește. Mister Smith era un baron care livra lui Ojukwu arme și mercenari. Filantropie? Businessme-

nii nu cunosc acest cuvânt. Resursele petroliere ale Nigeriei orientale au stimulat poftele unor monopoluri sosite cu întârziere în cea mai mare țară a continentului. Moștenirea colonială, cu diviziunile tribale, a facilitat «operațiunea Biafra» (i s-a spus «Katanga nr. 2», prin asociație cu isprăvile companiei «Union Minière»). Pretextul: luptele tribale lesne de declanșat într-o țară cu aproape 300 triburi. Un război civil, 100 000 de morți, economia distrusă, pentru ca monopolistii să pună mâna pe petrolul provinciei orientale.

ÎN CĂUTAREA UNEI DEFINIȚII...

În ce constă fenomenul subdezvoltării? S-ar părea că principala dificultate ar fi... definiția. Reprezentantul Guineei la prima Conferință pentru comerț și dezvoltare spunea: «Dacă economiștii nu s-au pus încă de acord pentru a stabili o definiție precisă, toți admit însă manifestările ei esențiale: subnutriția cronică, nivelul de trai scăzut, productivitatea agricolă foarte slabă, industria cvasiinexistentă, igiena rudimentară, proporția enormă a analfabetismului, folosirea incompletă cronică a forței de muncă, dezechilibrul permanent al schimburilor cu exteriorul etc.

Despre unele dintre fenomenele evocate de delegatul Guineei am amintit. Mai există însă în Africa o acută problemă, cea a educației și, în corelație, a cadrelor de conducere. În Senegal, de pildă, numărul acestora este de 6 000: 2 000 africani, 4 000 europeni. Formarea cadrelor nu poate fi despărțită de procesul școlarizării. În acest domeniu realitățile rămân dramatice: 80% din africani sînt încă analfabeți (în unele țări ale Africii negre analfabetismul cuprinde chiar 90% din populație). Din 60 000 000 copii de vîrstă școlară numai jumătate frecventează efectiv școala primară, iar pe cea medie abia 6%. Doi tineri dintr-o mie pătrund în universități. Liderii africani sînt conștienți că progresul țărilor lor este de neconceput fără lichidarea analfabetismului. Multe state consacră învățămîntului 25 pînă la 30% din buget. Primele rezultate s-au obținut: dublarea numărului elevilor în școala primară, triplarea — în învățămîntul secundar. Există însă nenumărate obstacole. Statele africane sînt în multe cazuri conglomerate tribale cu limbi și obiceiuri diferite, procesul de închegare a națiunilor aflîndu-se încă în desfășurare. Pe plan școlar consecința o reprezintă ceea ce «Jeune Afrique» denumea «prăpastia între limba maternă și limba ce se predă în școală», de obicei engleza sau franceza. În felul acesta limbile bantu, hausa și altele devin pentru copiii negri «limbi străine». «Pentru tineretul Africii negre în general — scria revista — mersul la școală seamănă întrucîtva cu o emigrare spirituală spre Europa, o abandonare a limbii și obiceiurilor strămoșești».

Un studiu efectuat sub egida U.N.E.S.C.O. ajungea la concluzia că cele 32 universități existente vor reuși să asigure cadrele calificate de care Africa va avea nevoie pînă în 1980. Cu o condiție: 60% din studenți să se dedice științelor exacte sau tehnice. Pînă acum, scria «Le Courrier de l'UNESCO», proporția medicilor, agronomilor, inginerilor pregătiți la universitățile africane este redusă. Se încearcă însă o adaptare la nevoile și aspirațiile Africii.

Rețeaua de televiziune americană N.B.C. a prezentat în urmă cu citiva vreme un film de patru ore despre Africa. O succesiune de imagini revelatoare. La un moment dat operatorul aduce în prim plan o clasă. 40 de copii împreună cu învățătoarea lor rostesc: «Eu port încălțăminte...» 40 de voci care repetă fără convingere: «Eu port încălțăminte...» Vocile se mai aud cînd operatorul abandonează fețele micuțe de copii slabi, subnutriți, aducînd pe ecran o altă imagine: 80 de picioare goale, care, poate, niciodată n-au cunoscut pantoful. «Eu port încălțăminte...» — mai răsună încă o dată în timp ce aparatul de luat vederi stăruie asupra picioarelor goale...

«Eu port încălțăminte...» Vor trece anii, copiii vor crește. Părinții lor sînt însuflețiți de speranța că generația cea nouă, generațiile care vor urma vor trăi într-o Africă eliberată de cumplita moștenire care se numește «subdezvoltare».

memento

cinema

● **O lume nebună, nebună, nebună.** Mecanismele comicalului burlesc puse în funcțiune, la scară uriașă, de către unul dintre cei mai gravi cinești contemporani — Stanley Kramer («Lantul», «Procesul de la Nürnberg»). «Goana după aur», în ipostaza ei modernă, este satirizată cu toată luciditatea amară a omului de azi. În distribuție, câteva nume de aur: Spencer Tracy, Buster Keaton, Mickey Rooney.

● **Am întâlnit țigani fericiți.** Notați numele unui mare cineast: Alexandru Petrovici (R.S.F. Iugoslavia). Rareori în ultima vreme am văzut un ecran copleșit de atita frumusețe, strivit pînă la durere de greutatea unor observații violente, învelite în aurul curat al adevărului. Filmul a fost distins cu: Marele premiu special — Cannes 1967, Premiul Uniunii Internaționale a Criticii Cinematografice — Cannes 1967, Marele premiu «Arena de aur» — Pola 1967. În rolurile principale: Bekim Fehmiu, Olivera Vuco, Bata Zivojinović, Mija Aleksici, Gordana Jovanović.

● **Moartea după cortină.** Pentru iubitorii genului poliștist (mai puțin pretențios), un film ca multe altele, aflat pe linia de plutire. Regia — Antonin Kachlik (R.S.C.). În distribuție: Miroslav Hornicek, Jaroslav Satoransky, Lenka Fiserova, Waldemar Matuška.

● **Mari cinești pe ecranele noastre:** Akira Kurosawa (Cei șapte samurai), Milos Forman (Dragostea unei blonde), Claude Lelouch (Un bărbat și o femeie).

● **Rossano Brazzi** revine în cinematografie. De data aceasta și ca regizor, și ca interpret. Filmul, intitulat «Al patrulea om», va avea drept vedetă feminină pe Ann Margret.

● Filmul lui Michel Daville «Benjamin» (cu Catherine Deneuve, Michel Piccoli și Michèle Morgan) a fost înscunat cu Premiul «Louis Delluc» pe 1968.

Din expoziția Mircea Grigorescu-Goreniuc.

giană «Desoer», este o vastă panoramă a nasterii marilor colecții europene și americane, a aventuroaselor creșeri ale operelor de artă dintr-o colecție în alta sau dintr-o țară în alta, o istorie a tranzacțiilor secrete făcute cu tablouri celebre etc., în sfârșit o documentată cercetare care are menirea de a stabili ideea de muzeu, al cărui prim act care consfințește noțiunea de conservare a operelor de artă ar fi, după autor, edictul senatului roman emis cu privire la Columna lui Traian care «niciodată distrusă sau mutilată trebuie să rămână așa cum este în onoarea poporului roman pînă a sfârșitul lumii...»

carte

● **Pretexte și subtexte de Radu Beligan.** O carte care după confesiunea autorului «nu e nici un jurnal intim, nici o lucrare teoretică, nici o suită de amintiri...» E adevărat, dar cu un amendament: acest «monolog» al valorosului actor împrumută cite ceva din toate acestea; în plus, transparența unui stil mult organic subtilităților de gândire ale autorului, care fac din lectura acestei cărți o încântare (Editura Meridiane).

● **Oul (schizi și povestiri) de Gheorghe Șuciu.** Un debut promițător. Tinărul prozator reconstituie — fără afectare — candorile copilăriei, sugerează — cu artistică economie a mijloacelor de expresie — emoțiile adolescenței. O undă de umor ni se relevă în povestirea «Două damigene cu vin». Sumarul cărții e împlinit de câteva însușește și nu lipsite de dramatism evocări istorice (Editura pentru literatură — colecția «Lucafa-lu»).

● **O lectură instructivă ne oferă volumul Valori umane în literatura greacă de N.I. Barbu** (Editura pentru literatură universală).

● **În colecția «Biblioteca pentru toți» au apărut însumate într-un volum dramele wagneriene: Rienzi, cel din urmă tribun, Olandezul zburător (care dă și titlul culegerii), Tannhäuser, Lohen-**

Olivera Vuco

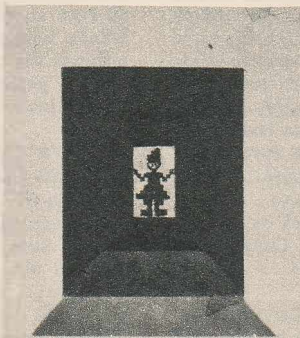
plastică

● **Ceramică din Republica Arabă Unită.** Statuete și vase, forme decorative și panouri etc., peste o sută de obiecte ale unor ceramiciști dintr-o țară în care această artă are vechi tradiții milenare (Dalles).

● **Mircea Grigorescu-Goreniuc** — sculptură. Formele insolite ale rădăcinilor de copac sînt modelate de M. Grigorescu pînă cînd ele cîștigă expresivitatea sugerată de materia brută. Astfel se nasc din fibrele dure ale lemnului, din contorsiunile lui, chipuri și măști, personaje folclorice. Tinărul artist expune 20 dintre lucrările sale în foaierea Teatrului «Ion Creangă».

● În colecția sa «Buntes Bruckmann Buch», editura muncheneză Bruckmann publică lucrarea deyenită clasică a celebrului istoric de artă și estetician Heinrich Wölfflin: **Arta lui Albrecht Dürer.** În aceeași editură, o monografie a lui Tilman Falk despre Hans Burgkmair, (1473—1531), în care autorul încearcă elucidarea unor lacune din viața și creația renumitului pictor din Augsburg.

● **Le Temps des musées**, cartea conservatorului-șef al muzeului Luvru, Germain Bazin, apărută în editura bel-

Secolul 20

grin în traducerea devenită clasică a poetului St. O. Iosif. Remarcăm aparatul științific însoțitoare: o substanțială prefață și un cuprinzător tabel cronologic datorate criticului de artă George Bălan, o postfață care urmărește minuțios ecourile wagneriene în viața artistică și culturală românească și un tabel cronologic (St. O. Iosif) semnate de Domnica Filimon-Stoicescu (ingrijitoarea ediției).

● **Am fi vrut să întîmpinăm recenta carte de poeme Alfa** (Editura tineretului) de Nichita Stănescu nu numai printr-un simplu și sec enunț. Cartea însă n-am mai aflat-o în librăriiile bucureștene.

● **Sumarul volumului Teatru de Pirandello** e constituit din nouă piese semnificative pentru creația marelui dramaturg. Volumul e prevăzută cu o «Prefață» și «Scrisori despre teatru» datorate celebrului scriitor, care ajută cititorului să pătrundă mai profund în dramaturgia pirandelliană (Editura pentru literatură universală).

● **Piesele: Citadela sfîrșimată, O întîmplare, Surorile Boga, Moartea unui artist, Omul care și-a pierdut omnia, Febre, Petru Rareș**, sînt incluse între copertele recentei culegeri de Teatru de Horia Lovinescu. Caracteristic pentru creația dramatică autentică: piesele lui Horia Lovinescu sînt la fel de interesante și la lectură (Editura pentru literatură).

● **Ultimul număr al revistei Secolul 20** ne aduce vestea unei inițiative interesante. Pentru «cunoașterea mai complexă a literaturii contemporane», revista inițiază publicarea unor romane «uitate» sau mai puțin cunoscute de autori de seamă ai secolului. Astfel vor fi publicate romane de Italo Svevo, James Joyce, Dorothy Richardson, Boris Pilniak... Chiar din acest număr paginile revistei găzduiesc prima parte a romanului «America» de Franz Kafka (în românește de Pop Simion și Erica Voiculescu).

disc

● În discografia Ioanei Radu, un nou recital: EPD-1172. Cifra e seacă, nu spune nimic. Dacă o traducem în cîntece însă, aflăm că e vorba de «Lasă-mă să pătîmesc», «Ridică mîndro perdeaua» sau alte giuvaeruri rare cum sînt «Di, di, di, murgule, di», «N-am să trăiesc cît pămîntul», «Dorule și-o boală grea». Vocea tulburătoare a Ioanei Radu și trăirea ei autentică ne farmecă ca întodeauna. Orchestra lui Nicușor Prdescu, excelentă. (EPD-1172 și versiunea «Stereo»-ST-EPD-1182.)

● **Bruno Filippini** care, după cum se menționează pe mapa discului, cîntă... în italiană (!?!), ne oferă o serie de «slagăre» de ultima oră mai mult sau mai puțin cunoscute la noi. Un disc bun — 45-EDC-890.

● După apariția excelențelor cuplete interpretate de Nicu Constantin și Alex. Lulescu: «Somnorozii», «Ne iubeste» fetele și «C-o pilă...» (pe discul EDC-894), ne întrebăm de ce casa noastră de imprimări nu dezvoltă în continuare producția discurilor revuștice. Discurile lui Tănase erau celebre! (E drept că și din vina lui Tănase.)

muzică

● **Concertul Filarmonicii «George Enescu»** este condus de **Mircea Cristescu** și include: o primă audiere originală — Simfonia cantabile de Theodor Grigoriu; Concertul pentru pian și orchestră în Do minor de W.A. Mozart (solist, Radu Lupu); Simfonia a IV-a de Ludwig van Beethoven (24 februarie — sala Ateneu).

● În programul concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii sînt cuprinse: una dintre lucrările enesciene, destul de rar prezentate — Duxtor; Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Frédéric Chopin, solist fiind italianul Fausto Zadra; Simfonia I a compozitorului englez contemporan William Walton (n. 1902), o primă audiere (29 februarie).

● **Opera Română** răspunde dorințelor unui mare număr de iubitori ai muzicii lirice oferindu-le (25 februarie — sala Dalles) un concert de arii celebre din opere. Citeva nume de prestață dintre solștii operei bucureștene anticipează un bun nivel artistic al spectacolului: Iolanda Mărculescu, Elisabeta Nucle-Carșiu, Maria Șindilaru, Ludovic Spiess, Vasile Mărtinoiu, Cornelii Fănățeanu, Nicolae Florei și alții.

● **Corul Filarmonicii** condus de D.D. Botez susține un concert cu un program bogat și reprezentativ pentru creația corală de-a lungul vremii. La pian, **Viorica Colocaru și Marta Joja** (25 februarie — sala Ateneu).

● **Baritonul turc Mete Ugur** și tinăra soprană clujeană **Niculina Mirea**, un cert talent, apar pe scena operei bucureștene în «Bărbierul din Sevilla» (25 februarie, ora 11).

teatru

● **Petru Rareș** de Horia Lovinescu a văzut lumina rampei într-o excelență vizionară semnată de Emil Mandric, la Teatrul de stat din Ploiești. Coordonatele dramei istorice, viziunea contemporană asupra evenimentelor au fost împlinite cu mijloace artistice elevate și o gândire scenică matură. Protagonist: Ion Marinescu (de la Teatrul Mic), relevînd cu forță structura contradictorie a eroului. Bune compoziții: Margareta Pogonat (Maria), Peter Paulhofer (Ioniță), Corneliu Revent (Roșca). De semnalat și muzica de scenă a lui N. Brînduș, pictura de atmosferă a lui V. Zamfirescu. În ansamblu, un spectacol remarcabil.

● **Tudor Mușatescu**, autorul prolific a nu mai puțin de 367 de piese de teatru, a împlinit 65 de ani. «Titanic vals», «...Escu», «Visul unei nopți de iarnă» și-au păstrat tinerețea și farmecul comic. Creator neistovit, e a încheiat recent munca la două noi piese: «Țara fericiții și Geamandura».

Ion Marinescu

● **Topaze** — celebra piesă a lui Pagnol — a revăzut lumina rampei la Teatrul Național. Piesa — cu mici rezerve — rezistă prin tehnică dramatică și dialog. C. Dinischiotu și-a marcat debutul regizoral la Teatrul Național. Ion Finteșteanu, o bună compoziție, alături de un Birlic (Topaze) mai slab ca altădată. În rest, o distribuție neomogenă.

● **O noapte furtunoasă** de I.L. Caragiale în premieră la Teatrul de stat din Valea Jiului. Regia lui Al. Miclescu a căutat și a reușit cu mijloace corespunzătoare să ofere interpretelor un bun cadru de mișcare și acțiune, compunînd cu gust atmosfera satirică. Tipuri-realizări: Elisabeta Belba (Zița), D. Drăcea (Nae), Marcel Popa (Rică), Mircea Pinișoară (Dumitrache).

● **Trei piese românești peste hotare: Citadela sfîrșimată** de Horia Lovinescu în Statele Unite, **Opinia publică** de Aurel Baranga în R.P. Ungară, **Nu sînt Turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu** în Belgia.

● **Doi autori experimentați, Eugen Mirea și Sașa Georgescu**, dau garanții artistice spectacolului «Un concert pe adresa dumneavoastră» la Teatrul din Constanța. Muzica e de Ion Vasilescu, H. Mălineanu, Temistocle Popa, Aurel Manolache, Ionel Stănculescu. Spectacolul este semnat regizoral de N. Stroe, direcția muzicală — Aurel Manolache, scenografia — Dan Sachelarie, coregrafia — Botzi Szabó. Printre interpreți: Ilona Motica, Vally Manolache, trio «Do-Re-Mi», Georgeta Andronic, Gelu Manolache și Jean Constantin.

televiziune

Se pare că în materie de patinaj artistic zicală «Ce-i prea mult nu-i bun» e cam riscantă. Sîntem convinși, de pildă, că nimeni nu va protesta împotriva celor trei transmisiuni «în direct» de la Geneva unde se desfășoară Campionatul mondial la această grațioasă disciplină sportivo-artistică.

Programul săptămîinii ne promite și alte citeva atracții pe care sîntem bucuroși să le putem consemna: **DUMINICĂ 25 FEBRUARIE.** Nu pierdeți concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii care vă oferă prilejul de a reaculta faimosul Concert (nr. 1) pentru pian și orchestră de Rahmaninov într-o excelență interpretare: Dan Grigore (12.30). Program inedit oferit de televiziunea bulgară: montaj de obiecte populare hazlii (18.00). ● La rubrica **Mari interpreți** (cam neregular programată) vom vedea și asculta pe venerabilul violoncelist spaniol Pablo

Jean Claude Drouot, eroul serialului de mare succes al televiziunii franceze «Thierry la Fronde», achiziționat recent și la noi.

Casals (20.00) ● **Castelul huniazilor**, evocat la **Documente de piatră** (20.15) ● **Cu toate rezervele** impuse de calitatea slabă a ultimelor emisiuni de **Varietăți**, o notăm totuși pe cea intitulată «Nemaipomenitele aventuri ale celor trei mușchetari» (20.30) ● **Serialul Bonanza**, un western destul de bun dar, iarăși, cu programări cam la întîmplare (22.00).

MĂRTI 27 FEBRUARIE. Presupunem că v-a plăcut debutul pe micul ecran al lui **Thierry la Fronde**. Urmăriți-l deci în continuare (20.00) ● **Seară de teatru:** «Nunța din Perugia» de Al. Kirilșescu, în interpretarea actorilor Teatrului de stat din Arad (20.45).

MIERCURI 28 FEBRUARIE. **Televiziunea** programează încă un film cu **Bette Davis** care apare alături de **Paul Muni** în «Iuarez», film realizat în 1939 (20.45) ● **Campionatul mondial de patină artistică** — Geneva: figuri libere perechi (22.55).

JOI 29 FEBRUARIE. O avanpremieră la mult așteptatul **Festival internațional de muzică ușoară Brășov — 1968** (21.10) ● **Emisiunea Concurs de cultură generală** programează tema «Capodopere ale muzicii pentru pian» (21.30) ● **Din nou legătura cu Geneva:** proba de dansuri (22.00).

VINERI 1 MARTIE. Ciclul dedicat marilor muzee ale lumii ne propune un popas la **Ermitaž**, vestitul muzeu leningrădean (20.00) ● **De la Geneva:** figuri libere bărbăți (22.45).

SIMBĂTĂ 2 MARTIE. **Întîlnire cu...** **Ladislau Konya** (21.00) ● **O revistă muzicală** semnată de **Averty** constituie un adevărat teleeveniment. Să urmărim deci «La genul feminin», cu baletul **Dick Sanders și Ann Lewis** (22.10) ● **Geneva:** figuri libere femei (22.35).

pronosport

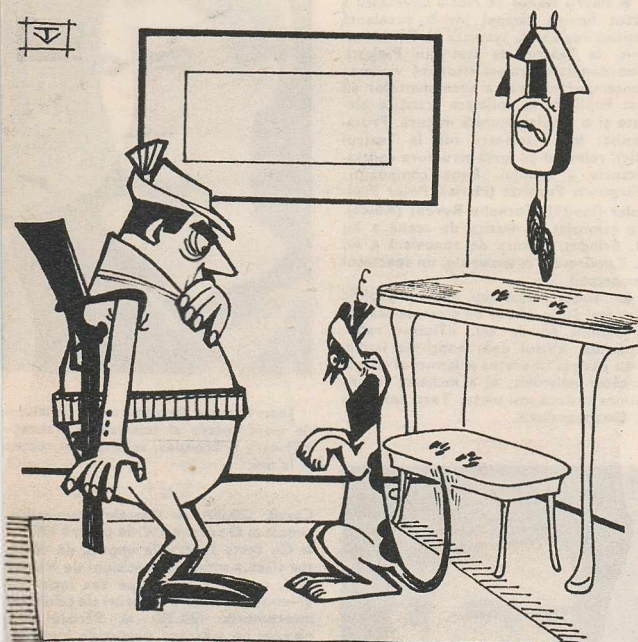
Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 8 din 25 februarie 1968

I. Atalanta-Roma	1
II. Cagliari-Mantova	1
III. Fiorentina-Bologna	x
IV. Inter-Varese	x
V. Verona-Palermo	1
VI. Lanerossi-Napoli	x
VII. Sampdoria-Brescia	1
VIII. Spal-Torino	1
IX. Foggia-Bari	x
X. Lazio-Genoa	1
XI. Modena-Novara	1
XII. Pisa a-Padova	1
XIII. Venezia-Potenza	1

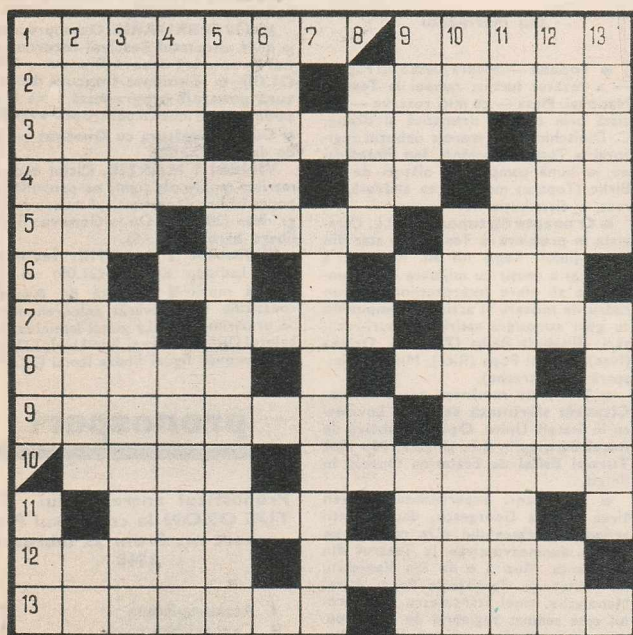
coperta noastră

MĂRȚIȘOR

Fotografie de Hedy Löffler

DIN INIMĂ!

ORIZONTAL: 1) Autorul romanului «Inimi fierbinți» — Una dintre principalele «căi» ale inimii. 2) Personaj mitologic, specialist în ajele inimii (dim.) — Cu inimă întristată. 3) Scumpi — Inimă haină (fem.) — Cuta! 4) Vine de la inimă — În mijlocul arterei! — Încă o dată! 5) Negru (Frans.) — Cîntate din inimă — Tratament balnear la Vatra Dornei! 6) Pană — Ba — De încercare sau... de ris. 7) A pune usturoi — Darabană — Rîu în Ungaria. 8) Regiune inundabilă — Sco-bit. 9) Membrană subțire care captușește cavitățile inimii — Ca moartea. 10) Vechi oraș în U.R.S.S. — Fără inimă. 11) A face un abonament — Față. 12) Cu o sută de ochi dar fără inimă — Mîner. 13) Dă bătăi de inimă... — și face inima cît un purice.

VERTICAL: 1) A scris «Luna de miere» și «O inimă înflăcărată» — «Șeful» inimii. 2) Inimă rea — Repere! 3) Le-a stat inima — A avea la inimă. 4) Localitate în Japonia — A scris poezia «Șarpele-n inimă». 5) Notă — Fără inimă (pl.). 6) Se ocupă de... inimă. 7) A da ghes inimii. 8) A-i sta inima-n loc, de frică! — Prepoziție. 9) Haide — Țară. 10) Centru petrolifer din Sahalin — Tipuri. 11) Ren! — Tragere de inimă. 12) Jupîn Dumitrache Inimă Rea, chereștegiu și căpitan în garda civică... — Din inimă! — Posed. 13) A se alătura din inimă! — Tahicardia, de pildă.

Teodor AXIOTI

Dicționar: RAAB, ERSI, IRIE, OHA.

PUNCT

SI DE LA CAPĂT

- Linotronul, o nouă mașină tipografică concepută pe baze electronice, a fost fabricat în S.U.A. Recordul linotronului: poate culege o sută de litere pe secundă sau șase sute pagini de cîte 4 000 semne pe oră.
- În Franța a apărut un fond de ten «luminiscent». Va da oare și mai multă strălucire frumuseții feminine?
- Cîțiva cercetători botaniști au descoperit recent că cercurile pe care le prezintă în interiorul lor trunchiurile anumitor copaci indică nu numai vîrsta acestora, ci și caracteristicile climatice ale fiecărui an. Astfel dacă unul din cercuri e mai subțire, înseamnă că în anul respectiv a fost secetă, iar dacă e mai lat trădează abundența de precipitații.
- Pentru a evita distrugerea monumentelor antice de efectul undelor de șoc provocate de avioanele cu reacție, autoritățile grecești au interzis zborurile la mică înălțime deasupra Acropolei.
- Oile australiene vor da de trei ori mai multă lînă datorită unui tratament cu proteine extrase din lapte.

● În S.U.A. s-a pus în vînzare un sortiment special de margarină recomandat bolnavilor de cord.

● Furtunile aduc folease pescarilor. La această concluzie a ajuns un cercetător din R.F.G. care a constatat că planctonul se dezvoltă bine în mările agitate iar peștii preferă regiunile cu plancton bogat, unde se înmulțesc cel mai bine.

PE TEME CULINARE

Poftă bună la pește oceanic!

Mai multe cititoare ne roagă să le înlesnim cunoașterea cîtorva rețete de preparare a peștelui oceanic care se găsește din abundență în magazine. Iată sugestiile și sfaturile specialiștilor:

DECONGELAREA

Decongelarea se face numai cu puțin înainte de a începe prepararea peștelui, într-un vas cu apă rece în care punem și bucăți de gheață. E total contraindicată decongelarea uscată, la temperatura camerei, sau în apă caldă. Decongelarea optimă se obține în compartimentul cu temperatura cea mai puțin scăzută din frigider.

PEȘTE OCEANIC PRĂJIT. Se prepară din speciile: **sebastă, macrou, stavridă, hering** etc.

Peștele decongelat se curăță de solzi și intestine, se decapitează, se porționează (după necesitate), se pune într-un castron cu lapte unde este ținut 10-15 minute. Apoi se sărează, se dă prin făină și se prăjește într-o cratiță cu ulei bine încins pînă ce se rumenește pe ambele părți. Se servește cald sau rece, cu lămîie sau cu salate (verde sau de cartofi).

PEȘTE OCEANIC — MEUNIER. Se prepară din speciile: **sebastă, macrou, stavridă și hering.**

Peștele curățat, sărat și dat prin făină se prăjește în unt sau ulei înfierbîntat. După ce este gata se scoate pe o farfurie. Separat, într-o craticioară se pun 100 g unt să se topească, adăugînd sare, piper pisat, pătrunjel tocat și zeama de la două lămîii. Lăsăm să clocotească o dată, apoi turnăm peste peștele pus pe un platou. Se servește cald, cu garnitură de cartofi fierți, stropiți cu unt cald, și verdeță.

FILE DE COD RASOL. Cantitatea de cod file necesară se spală bine cu apă rece (după decongelare), se taie în două fiecare file și se lasă în apă rece o jumătate de oră. În acest timp pregătim într-o cratiță apă în care adăugăm: sare, două cepe întregi, un morcov, o țelină tăiată felii, o foaie de dafin, piper boabe și o lingură de oțet; se fierb timp de aproximativ o jumătate de oră. Apoi introducem peștele. Vor fierbe împreună încă 10 minute.

Se poate servi cald, cu garnitură de legume, cartofi fierți, lămîie și puțin unt. Dacă se servește rece, înlocuim untul cu ulei.

STAVRIDA SARAMURĂ. Cantitatea necesară de stavridă se spală bine cu apă rece după decongelare și după ce i s-a scos intestinele. Se împarte în porții după dorință, se presară cu sare, se unge cu ulei și se pune pe grătar să se frigă. Peștele va fi întors pe ambele părți pentru a fi uniform fript.

Separat preparăm saramura: 1 kg apă, 20 g sare, boia. Se fierbe și se toarnă peste peștele fript și aranjat pe platou. Se servește cu ardei verde și mămăliguță.

FILE DE COD PANE. Tăiat după mărimea dorită, se spală bine cu apă rece și se pune într-un castron cu lapte unde va sta 10-15 minute, după care este așezat pe un fund de lemn presărat cu sare și făină.

Separat, spargem într-o farfurie 2-3 ouă pe care le batem bine cu 50 g lapte. Luăm apoi fileurile și le dăm prin oul astfel preparat și pesmet, prăjindu-le în ulei fierbinte pe ambele părți.

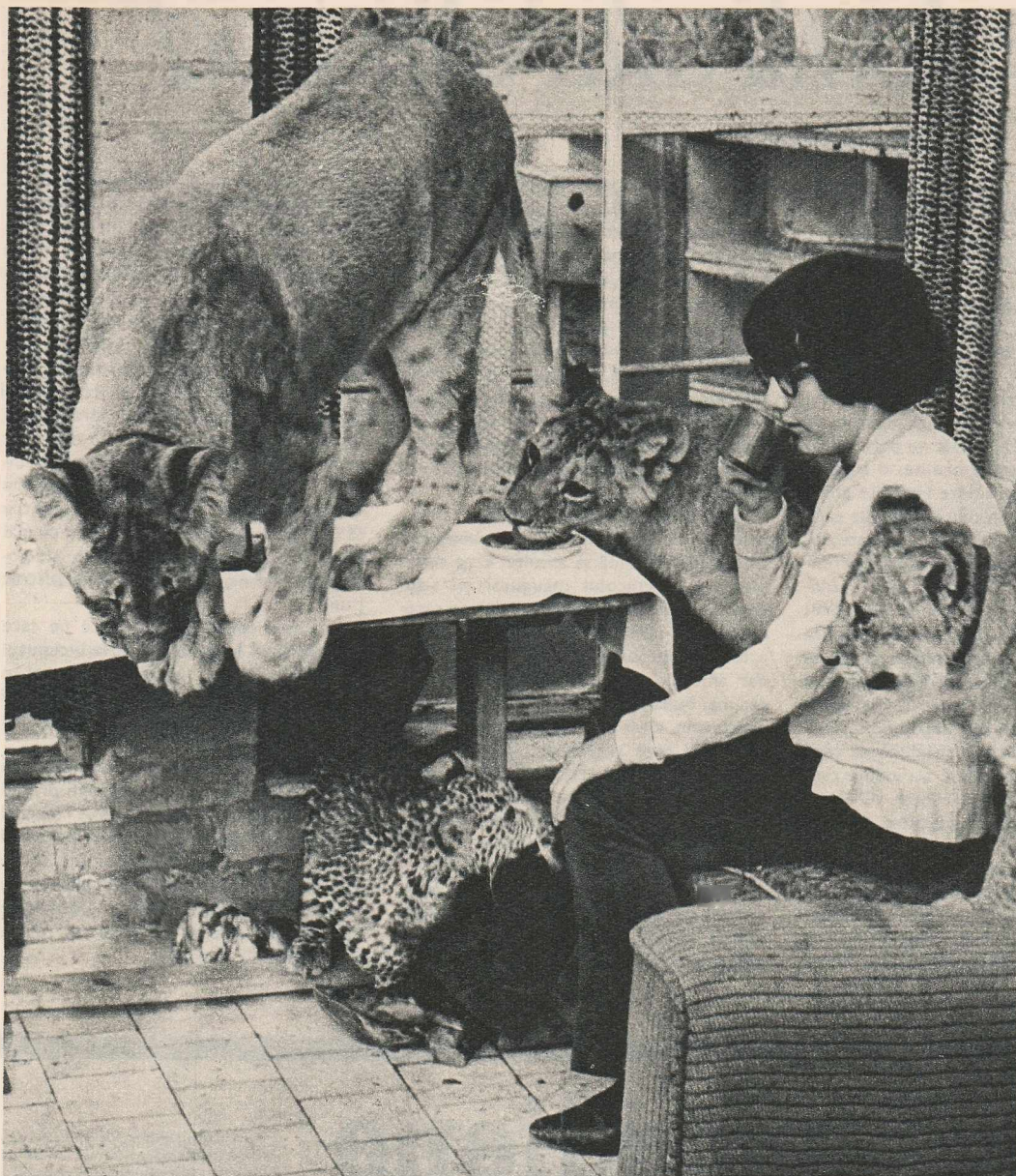
Va fi servit cald sau cu maioneză amestecată cu muștar și verdeță.

PEȘTE OCEANIC, MARINAT din speciile: **thay, sebastă, stavridă, lufar, cod și baracuta.**

Bucățile de pește se sărează timp de 10-15 minute. Se prepară cu făină și se pun la prăjit în ulei fierbinte. Cînd toate bucățile de pește s-au prăjit, se scot într-o farfurie. În uleiul rămas se mai adaugă puțin ulei rece și o lingură de făină. Cînd aceasta s-a rumenit bine, se toarnă bulion subțiat cu apă și oțet, apoi se adaugă 2-3 foi de dafin, se lasă să fiarbă amestecînd din cînd în cînd, se adaugă sare și boabe de piper (atenție să nu fie prea gros sosul), se pun bucățile de pește în sos să fiarbă împreună 5-10 minute. Se servește rece.

PEȘTE OCEANIC — PESCĂRESC. Se prepară din toate speciile. Peștele necesar se taie în bucăți după dorință. Se așază într-o tavă și apoi se condimentează cu piper pisat, usturoi tăiat mărunt, cimbru și sare. Se toarnă uleiul peste el și se pune la cuptor timp de 20-30 minute, apoi se scoate și i se adaugă bulion de roșii subțiat cu apă și un pahar cu vin. La fiecare bucată de pește aranjăm cîte o roșie întregă sau tăiată felii și se pune din nou la cuptor, pentru a se prăji și roșiile (timp de 10-15 minute). Se poate servi rece sau cald.

PEȘTE OCEANIC À LA GREC. Se prepară din toate speciile. Se ia cantitatea de pește dorită, se curăță (după decongelare), i se scot intestinele, se spală bine cu apă rece, apoi se taie după dorință. Se presară cu sare, se unge cu ulei, se pune pe grătarul bine încins în prealabil. Se aranjează pe platou și se prepară sosul. Într-un castron se pun: 100 g ulei, 200-300 g sifon sau apă, piper pisat, cimbru, sare, zeamă de la două lămîii sau sare de lămîie și pătrunjel tocat. Se amestecă bine cu telul și se toarnă peste peștele din platou. Se ornamează cu felii de lămîie peste fiecare bucată. După 1-2 zile va fi mai gustos.

ZOO LA DOMICILIU. De necrezut și totuși adevărat. Pe lângă casa fermierului Leslie Clews din Southam (Anglia) trăiesc nu numai ciini, pisici, iepuri, ci și lei, tigri, leoparzi. Iată-i invitați la un ceai de tinăra Shirley (16 ani), fiica fermierului.

AIDA AUTENTICĂ. Cântăreata Leontine Price de la «Metropolitan» din New York cântă pe scena operei din Paris în rolul Aidei din opera cu același nume de Giuseppe Verdi. Înzestrată cu o voce remarcabilă, artista de culoare imprimă rolului o indiscutabilă autenticitate.

«MI-A FUGIT UN FIR... DE LA PANTOF». Cele trei tinere din fotografie par mai mult decît încîntate de noua invenție: ciorapul-pantof. În legătură însă cu invenția se naște întrebarea: cum va trebui să ne exprimăm corect — «Mi-am dat ciorapii la pingelit» sau «Mi-am dat pantofii la remaiat »?

BLÎNDA CORNUTĂ din fotografie a înțeles pe semne greșit indicatorul din curtea unei școli di Miami (S.U.A.): «Parcaj pentru biciclete»...

scrisoare, teatrului din pod

de Radu PENCIULESCU

Am fost la «teatrul din pod». Am intrat ascunzînd cu grijă amabila bunăvoință cu care profesionistul intră în atelierul amatorului. Gazdele m-au făcut să urc (trei etaje), mi-au dat răgaz să răsflu câteva secunde pe un minuscul palier, mi-au pus în brațe un cub (bun de utilizat și ca scaun) și mi-au făcut vînt într-o sală scundă. Lumina scăzută îi ștergea limitele; deasupra capului, plafonul decorat (o mare foaie de tablă din care mașina de ștanțat mușcase încăpățînată de «n» ori capacul unei cutii de conserve); de-a lungul a trei pereți, înșirate obiecte: teigheaua unei circiumi, un raft încărcat cu sticle, un pat de fier cu așternut cazon, o colivie goală, linii de cale ferată desenate pe un panou. Apoi mi s-a spus: «Așezați-vă unde vreți; prima piesă se va juca în față, a doua în dreapta și a treia în stînga». Și m-au lăsat singur. Din biata mea trufie, din jalnică mea superioritate amabilă se alesese praful.

Primul bravo pentru studenții care au organizat teatrul din pod și o caldă mulțumire pentru că m-au rupt de automatismele «spectatorului zis avizat» și că au reușit să stabilească încă înainte de începerea spectacolului premisele unei comunicări directe și simple. Trei-patru efecte — foarte discutabile dacă vreți, dar și deplin eficace — și iată-mă debarasat de blazare, iată-mă prieten, iată-mă (cum spune francezul cu un farmec intraductibil) «copain».

Și pentru că ați vrut să iuși așa, tinerii mei colegi, voi scrie câteva rînduri, modeste și lipsite de pretenții, despre spectacolul vostru, rînduri sincere și pline de simță și afecțiune, rînduri care nu vor fi de *incurajare*, nici de *consolare* pentru că entuziasmul și priceperea voastră nu ar îngădui-o. Sînt convins că veți ști să vă consolidați drumul și că aveți nevoie de orice, numai de o amabilă și condescendentă bătaie pe umăr, nu.

*

Sînt mulțumit că ați ales pentru inaugurarea acestui teatru nou una dintre piesele lui Radu Dumitru, «Bătătură de fiecare zi». De cîțiva ani se vorbește în medii literare sau teatrale despre talentul, agresivitatea și teribilismul lui. E elogiul și contestat, și asta — paradoxal — înainte ca piesele sale să devină bun public. Doar «Gazeta literară» și-a asumat răspunderea publicării «Portocalei verzi», după care o nouă tăcere s-a așternut peste destinul tînărului dramaturg. Horia Lovinescu și-a propus să reprezinte «Portocala» la «C.I. Nottara», eu am înscris «Vizaviul» în repertoriul Teatrului Mic, dar nici unul dintre aceste proiecte n-a ajuns — din diverse motive — spectacol. (De unde se vede că probabil e nevoie de foarte multă tenacitate pentru a ne susține opțiunile — gestul vostru obligă.)

Cu greu am putea descoperi în textele lui Radu Dumitru acea *calitate* literară pe care ne-am obișnuit s-o elogiem la ațîția și care de multe ori nu e decît *elaborare* literară, îndepărtare de dramă, îndepărtare de dinamica faptelor, de mutațiile psihologice, într-un cuvînt îndepărtare de *teatru*. Textele lui slujesc evenimentul dramatic cu abnegație și devotament exemplar, mergînd pînă la autodistrugere, pînă la dizolvare totală în dramă, în gestul teatral. Textele lui sînt numai o etapă a unui drum care trebuie să se încheie neapărat pe scenă. În zadar vom căuta în ele logica faptelor, descripția, frazele ce caracterizează personajele. Cuvintele sale sînt accente,

ritmuri, frazele sale sînt contorsiuni psihologice, alăturări contrapunctive care determină cu precizie temperatura zonei unde se petrec mutațiile sufletești ale eroilor.

«Bătătura, bătătura de fiecare zi» este un asemenea text. Cele cinci grupuri de personaje adunate în jurul meselor de circiumă întrețin replici și acțiuni, ritmuri, gesturi, priviri, se angajează în violente controverse sau eșuează în abulie și indiferență. Nimic nu pare ordonat, și totuși există o ordine, o rigoare interioară în toate aceste violente angajări fără finalitate, în toate gesturile care se fac numai pe jumătate, în toate încercările febrile de a umple golul existenței zadarnice, de a imagina țeluri, scopuri, oricît de vagi, oricît de derizorii, care să rupă pîclă indiferenței. Replica devine culoare, accent, mijloc sonor de construcție a atmosferei, a acelor realități existențiale spre care autorul vrea să ne trimită. E ceea ce s-a străduit să realizeze și spectacolul sub conducerea regizoarei Magda Bordeianu, strădanie care a fost încununată de succes. O bună știință a gradărilor, capacitatea de a înlesni diferitele moduri de comunicare cerute de ambianță, un deosebit simț plastic și multă, multă măsură, iată doar cîteva din calitățile pe care le-a arătat în spectacol tînăra mea colegă. Rețin ca deosebit compus și excelent servit de toți

actorii, dar mai cu seamă de Negrițescu Dan (profesorul), momentul în care, după ani de încercări obstinate, acesta reușește performanța cea mare, atinge limita exemplară a existenței sale: reușește să bage cinci rotocoale de fum unul în altul. În general mi se pare că nota cea mai mare trebuie acordată spiritului de echipă, fanatismului cu care toți interpreții s-au angajat în executarea sarcinilor cerute de text și de regie. S-ar cuveni poate remarcat în special cuplul Ujeniu Dragoș-Coca Constantin (ăla — prietenul lui).

Pieseile lui Tennessee Williams, «Proprietate condamnată» și «Vorbește-mi ca ploaia și lasă-mă să ascult», care completează spectacolul inaugural mi s-au părut însă în afara repertoriului pe care ar trebui să-l frecvențăm. Proiectul vostru a fost ambițios, asta e demn de laudă, dar ambiția nu duce întotdeauna și la cea mai bună realizare. E și cazul acestor spectacole, deși am toată stima pentru modul în care regizorul Grigore Popa a lucrat și nu pot trece sub tăcere nici numele unei interprete — Liliana Dumitrescu — care s-a impus printr-o deosebită capacitate de concentrare și printr-o impresionantă asceză emoțională.

Cred că forța de influențare pe care teatrul vostru poate și e dator s-o aibă asupra publicului bucureștean (și nu numai asupra colegilor voștri studenți)

va ține totdeauna de capacitatea voastră de a descoperi modalități noi de expresie. Partitura marelui dramaturg american însă, e aproape clasică. Ea nu se poate rezolva doar prin fanatism și devoțiune — e nevoie de o măiestrie actoricească anevoie de găsit chiar într-o trupă de actori de reputație. (Același lucru l-aș spune și despre proiectul vostru cu «Cine se teme de Virginia Woolf?») Socot că textele tinerilor dramaturgi români pe care le anunțați sînt mai mult decît binevenite. Mi se pare bună și intenția voastră de a monta texte de Arrabal, Mrozek sau Rozevici, pentru că în mijloacele voastre se înscriu cu mai mare ușurință asemenea personaje-polemice, personaje-idee, personaje-abstracțiune.

Iată deci cele cîteva cuvinte pe care doream să vi le scriu acum, la începutul drumului. Primul vostru spectacol e mai mult decît o promisiune. *Dezvoltați cu grijă personalitatea acestui teatru pe datele sale specifice.*

P.S. Pentru cititorul nedumerit: în această scrisoare e vorba despre primul spectacol al unui nou teatru, Teatrul studenților (care funcționează în localul Casei de cultură a studenților din Calea Plevnei), pe care nici eu nu înțeleg de ce presa nu-l așază, măcar la informațiile sale zilnice, alături de celelalte teatre ale Capitalei. Merită.

USA,
VĂ ROG!

La tutungeria din cadrul complexului comercial «Miniș», cartierul Titan-București, cumpărătorii zăbovesc doar un minut, două, și de aceea, probabil, nu li se pare că scriștii uși și din cale-afară de supărător. Dar ușa se va închide, din rîrunchii balamalelor ei ruginite, și face asta fără ostensie, astfel că vinzătoarea (care-și petrece aici opt ore zilnic) a avut condiții optime să se obișnuiască cu stridențele ei într-atîta încît poate nici nu le mai aude.

Prețul acestei adaptări a fost, cum era și firesc, o inutilă și obositoare încordare nervoasă.

— Pachetul ăsta de țigări e des-făcut.

— Și ce dacă e? Nu-l cumperi ca să-l fumezi?

— Da, dar prefer să-l desfac eu.

Cumpărătorul pleacă, în scriștii infernal al ușii care glăsuiește pe două tonuri, într-un fel cînd se deschide, alt fel la închidere, și-i lasă pe cei ce așteaptă să le vină rîndul pe un butoi cu pulbere care stă să ia foc.

— Dacă nu-ți place marfa, de ce mă ții din treabă? Caută-n altă parte. Sau:

— De unde să-ți dau 60 de bani restul? Ce-s eu, fabrică de mărungi?

Nervii vinzătoarei sînt niște coarde întinse pînă la refuz. Ar fi nedrept să-i amintim de elementara obligație a oricărui lucrător din comerț de a conversa politicos, civilizat, cu clienții, ar fi stupid să te miri cum se mai pot petrece în zilele noastre asemenea acte defectuoase de conduită.

— E nervoasă lumea în ziua de azi, reflectează cineva. Viață încordată, trepidantă.

Da! de unde! Nici vorbă de tensiunea vieții moderne. Sînt doar două balamale la mijloc, două nenorocite de balamale, neunse, și mai e ciudata comoditate sau nepăsare a nu știu cui ar trebui să sacrifice, pentru ele, un minut din timpul său și două picături de vaselină. M-am gîndit, pe loc, să fug acasă după o bucată de tifon îmbibat în ulei. Dar trecînd pe lângă oficiul P.T.T.R. și pe lângă restaurantul «Miniș» (care

intră în componența aceleiași complex comercial) mi-am dat seama că și ușile lor scriștie. Curios lucru, un funcționar de la ghișeu poștei se certă, înăuntru, cu cineva, și tot în minutul acela începeu un scandal la restaurant între bucătarul șef și nu mai știu cine.

Așadar, sînt multe uși neunse în jurul nostru. Biată bucată de tifon îmbibat în ulei, ce poți tu să le faci?

P.S. Zadarnic veți umple cu lucrările voastre rafturile bibliotecilor, voi, oameni de știință, psihologi, sociologi și alții. Dacă cei care vă citesc și s-ar cuveni să tragă din asta învățăminte cred în continuare că ambianța locului în care ei înșiși muncesc și trăiesc n-are nici o influență asupra lor, asupra muncii lor sau asupra nervilor altora, înseamnă că încă n-au fost depistate toate fațetele nepăsării. Scrieți deci tratate despre nepăsare, despre cauzele, formele și remediile ei. Niciodată hirtia acoperită cu reflecții pe această temă nu va fi întrebuințată fără folos.

PLEDOARIE
PENTRU
FLORI

Mi se pare că afirmația unui sociolog francez după care florile s-ar plasa între primele cinci principale «articole de consum» ale omului modern (laolaltă cu hrana, locuința, cartea și muzica) n-ar trebui suspectată de exagerare. Or, cei ce-și cîștigă pînă din comerțul cu flori (mă refer la responsabilii plasați în diverse puncte ale sistemului de

producere și desfacere a acestor delicate articole) par s-o face.

1) Ca să găsești un buchet de flori, în Capitală, trebuie să alergi «în centru», iar seara, după orele 22,00, șansele de reușită sînt aproape egale cu zero.

2) În Ploiești cunosc o singură florărie (am întrebat insistent, în dreapta și-n stînga, și n-am aflat alta). Pentru zecile de mii de locuitori ai acestui oraș, mi se pare exagerat de puțin.

3) În Gara de Nord a Capitalei, întîlnirile la care florile n-ar fi cazul să lipsească (și cite din acestea n-au loc zilnic!) trebuie programate strict după un orar cu mult redus în raport cu al tutungeriilor, în restul timpului mica florărie de aici fiind închisă.

4) Alte orașe ca Buzău, Tg. Mureș, Turda, Baia Mare, nu fac decît mici și neesențiale excepții de la regula Bucureștilui, ceea ce denotă nu o scădere a predilecției pentru flori a cetățeanului ci mai degrabă necunoașterea cerințelor și preferințelor lui.

Ni se va spune poate că, deoarece vine primăvara (care, după cum se știe, nu se face cu o singură floare), problema ar pierde din actualitate. Greșit. Florile florărilor, ca și hrana, ca și locuința, cartea și muzica ne sînt indispensabile în toate anotimpurile.

AI CUI SÎNT
ACEȘTI
COPII?

Într-o seară de iarnă, la gura sobei aproape reci din sala de așteptare a unei gări, un băiat suflă cu dispe-

rare în focul îndărătnic, chinîndu-se să-l ațîțe. E slab, nedormit și tremurător de frig în haina lui subțire, cum uzată, iar ghețele mustind de apă arată că a mers mult prin zăpadă înainte de a ajunge aici.

— M-a alungat tata, îi lămurește el pe călătorii care-l cercetează, intrigați de neobișnuita lui înfățișare (dialogul ne-a fost redat, într-o scrisoare, de cetățeanul Ion Perșoiu din Oltenița, str. 8 Mai nr. 188).

— Dar de ce!

— Am scăpat din mină căldarea cu apă. M-a bătut cu pumnii peste față și peste urechi...

E din comuna Curcani (Ilfov). Se numește Gheorghe Badea.

Înainte de a spune că autoritatea tutelară a comunei Curcani, căreia îi revine prin lege obligația de a se îngriji de soarta acestui copil, știe aproape totul despre drama lui, dar nu face nimic, vom mai prezenta un caz. E Trăișoiu Toma, din Horezu.

Redăm aici cîteva fragmente din propria sa mărturie: «Am 15 ani. Pe mine și pe fratele meu mai mic, care este bolnav (ca și mine), părinții nu ne iubesc. Ne-au crescut părinții vitregi ai mamei. Noi, cînd mergem la școală, nu urmărim drumul celorlalți copii, ci ocolim, prin grădini și pe marginea rîului, pentru că tata ne iese în cale și ne bate. O dată m-a prins și au sărit vecinii ca să mă scape...»

Iată ce aflăm de la autoritățile comunei Horezu: «Minorul Trăișoiu Toma a săvîrșit de cîteva ori infracțiunea de furt. Li s-a atras atenția părinților și bunicilor pentru a-l supraveghea... Tatăl său l-a bătut... dar numai cu scopul de a-l îndrepta...» Și totuși, acestor copii organele în drept le rămîn încă datoare. Să examinați în grabă drama lor și să te mulțumești cu o concluzie care taxează lucrurile în maniera: sînt copii răi, n-avem ce le face (concluzie care echivalează cu o simplă ridicare din umeri) e, recunoaștem, foarte ușor. Dar nouă ni se pare că normele scrise și ne-scrise ale conviețuirii în societatea noastră obligă la mult mai mult. Comoditatea celor care exercită autoritatea tutelară poate fi sacrificată pentru ca doi copii să simtă că societatea îi ocrotăște, că le dă dreptul la copilărie.

S-o sacrificăm deci.

GRENOBLE-BILANT OLIMPIC

Grenoble a fost în acest an gazda ediției sărbătorești a Olimpiadei de iarnă ajunse la a 10-a desfășurare.

Tot ceea ce s-a petrecut aproape două săptămâni pe teritoriul acestei localități și în împrejurimile sale desfășurate mai mult pe verticalele înzăpezite ale Alpilor exemplifică una dintre afirmațiile cu cea mai largă circulație, și anume aceea că sportul a devenit un fenomen social de amploare. Dacă ar fi să ținem seamă doar de amenajările sportive din localitate, care s-au înmulțit cu un palat de gheață, cu un patinoar acoperit, cu o pirtie de bob la Alpe d'Huez, o alta de săniuțe la Villard-de-Lans, cu două trambuline pentru sărituri cu schiurile la Autrans și Saint Nizier, am constata aici un volum important de investiții destinate sportului. Dar Olimpiada a depășit aria activităților sportive și a stimulat nu numai ambiția repetării fenomenului milenar, ci și ambiții mai mari, pe măsura posibilităților vremii noastre. Or, se știe că în antichitate Olimpiadele antre-

Grenoble, peisaj nocturn: bulevardul Joseph Vallier, feeric luminat cu prilejul Jocurilor Olimpice.

Sub uriașa cupolă a palatului de gheață, mii de spectatori au urmărit pasionantele întreceri ale celor mai buni hocheiști din întreaga lume.

Ludmila Belousova și Oleg Protopopov n-au dezmințit așteptările nici de această dată.

Nancy Greene — concurenta care a învins, la Grenoble, întreaga elită a schiului feminin.

nau în disputa pentru medalii și pe oamenii de artă. Încercând să reinnoiască admirabila tradiție amintită, gazdele ultimelor ediții ale acestor jocuri au făcut câte ceva. Francezii însă au urmărit să împlinească totul.

Concentrarea pe durata celor două săptămâni consacrate Olimpiadei a celor mai buni sportivi din lume a coincis, din voința organizatorilor, cu o multiplă și extrem de fecundă activitate cultural-artistică. Este binecunoscut concursul de decorare a parcului Paul Mistral, în care George Apostu

s-a clasat printre cei dintâi, ceea ce a făcut ca astăzi o parte dintre lucrările sale să aibă sediul definitiv în acest parc. De asemenea, n-a trecut neobservată nici o altă dispută prilejuită, de data aceasta, de un concurs al artiștilor fotografi încheiat cu o expoziție, în care de asemenea reprezentanții fotografiei românești au reușit să obțină succese meritabile.

Spre Grenoble au fost atrași în această perioadă cei mai renumiți reprezentanți ai artei și culturii franceze. O ordine a valorilor nu s-ar putea stabili decât în funcție de preferințele personale ale fiecăruia, pentru că cu greu s-ar putea compara un spectacol cu Elvira Popescu (care a jucat timp de două seri, la «Teatrul Municipal», *Locomotiva* lui André Roussin), cu baletul pus în scenă de Maurice Béjart la «Casa de cultură» ori cu expoziția dedicată lui Corbusier. Despre fiecare dintre ele se pot spune multe. Voi încerca doar câte ceva, acordând prioritate întâlnirii cu Elvira Popescu, care m-a primit în antracul la Municipal, mărturisindu-și intenția de a răspunde favorabil invitației ce i s-a făcut pentru a veni în țară (unde n-a mai fost de 45 de ani) pentru o serie de spectacole.

Maurice Béjart a imaginat și realizat un spectacol coregrafic intitulat *Baudelaire*, care a suscitat un imens interes public. Îndrăzneala pe care el și-a luat-o de a reda prin mișcări universul de idei și sentimente care au populat viața și imaginația poetului constituie, cel puțin prezumtiv, un mare risc. Apellând la partituri diverse, alese din creația lui Wagner și Debussy ori pur și simplu din cel mai autentic jaz, Maurice Béjart a realizat de-a dreptul cel mai original spectacol văzut la «Casa de cultură» din Grenoble în perioada Olimpică.

Gilbert Bécaud, Charles Aznavour, Johnny Halliday și mulți alți interpreți de mîna întâi ai genului au animat seară de seară un public care nu s-a lăsat rugat să vină la spectacol, ci s-a înghesuit pur și simplu pentru a-i asculta la «Olympic Music-Hall», chiar dacă pentru asta au trebuit să suporte gerul serilor de iarnă de dincolo de zidurile fostei cazărmi Vinoy unde s-a instalat «Music-Hall»-ul.

Cheltuind 240 milioane de dolari pentru a găzdui Jocurile Olimpice, statul francez a angajat în aceste manifestări cele mai competente foruri individuale sau instituționale (Centrul de calcul electronic ORTF, armata, poliția și, evident, întreaga municipalitate locală), reușind un ansamblu complex, datorită unei organizări de mare precizie, precum și grație concentrării tuturor preocupărilor ce au făcut ca interesul pentru cele 13 discipline sportive să se grefeze perfect, trainic, pe obșnuitul vieții de fiecare zi.

Emanuel VALERIU

luminile noi ale pragăi

Zilele acestea întreaga Cehoslovacie sărbătorește cea de-a 20-a aniversare a victoriei oamenilor muncii din februarie 1948. Cu multe săptămâni înaintea evenimentului Institutul de scenografie din Praga a elaborat un original proiect de iluminare exterioră a Orașului de aur, pentru a pune în valoare cu cât mai multă pregnanță și simț estetic frumusețea lui neîntrecută. În legătură cu aceasta, agenția «Pragopress» ne transmite o corespondență din care redăm: «Lucrătorii Institutului de scenografie praghez au ajuns, în urma studiilor efectuate, la concluzia că iluminarea orașului, cu atât mai mult cu cât e vorba de un oraș arit de bogat în monumente arhitectonice și istorice de inestimabilă valoare, ține de sfera aplicărilor extrateatrale ale scenografiei. Concepția

proiectului elaborat este cu totul originală. După ce el va fi în întregime pus în practică, Praga, în diversele ei puncte, va fi savant iluminată, ca o adevărată scenă. În același timp se va ține seama și de «sala» acestei scene, de amenajarea locurilor de unde spectatorii o vor privi. Autorii proiectului, inginerii Miroslav Kouril și Vladislav Cap, denumesc această soluție «teoria locurilor de contemplare», pe care le împart în stabile, mobile și ocazionale; e vorba de cafenele, terase, promenade ș.a. Iluminarea nocturnă a Pragăi va deveni un spectacol cu program propriu, împărțit în tablouri ce vor reprezenta succesiv epoca stilului romantic, gotic, Renașterea, barocul, clasicismul, stilul modern și pe cel al contemporaneității socialiste.

Grație acestui proiect în curs de realizare se vor dezvălui noi și neprevăzute fațete pitorești ale străvechiului oraș de pe Vltava». În fotografie: unul dintre turnurile podului lui Carol; în planul al doilea, silueta Hradului praghez.

optimism și iluzii

În sfârșit, în clădirea din Washington ce adăpostește sediul Organizației Statelor Americane (O.S.A.) s-a răsuflat zilele trecute cu ușurare. Au trebuit să treacă trei luni — timp în care au avut loc șase tururi de scrutin — pentru ca unul dintre candidații la postul de secretar general al organizației pan-americane să întrunească numărul suficient de voturi pentru a fi ales. Cel care-l va înlocui pe José Mora, al cărui mandat expiră în mai a.c. după 10 ani de deținere a acestui post, va fi Galo Plaza Lasso, fost președinte al Ecuadorului, fost mediator al O.N.U., în 1965, în criza cipriotă.

Îndelungata criză provocată de această alegere a atras atenția observatorilor scenei politice latino-americane nu numai pentru că ea «a pus în evidență manevre de culise și scandaluri financiare (reamintim numai recentul «episod» al celor 450 de sticle de scotch, scutite de taxe traficate la bursa neagră de funcționarii superiori ai O.S.A., ca și faptul că a trebuit să fie hotărâtă deschiderea unor anchete cu privire la gestiunea fondurilor O.S.A. și ale «Alianței pentru progres» — n.n.) care discreditează un organism ce s-a dovedit doar reaori capabil să nu țină seama de presiunile Washingtonului» («Le Monde»). Repetatul scrutin de la Washington a prilejuit comentariilor remarci privind criza O.S.A. în ansamblul său, subliniindu-se cu acest prilej că intervenția militară a Statelor Unite în 1965 în Republica Dominicană continuă să se răsfrîngă în mod negativ asupra încercărilor de a renova «acest organism regional greoi, ineficace și neadaptat» — cum îl caracterizează «Le Monde». Nici măcar așa-numita reformă a statutelor O.S.A., adoptată în principiu la Conferința de la Punta-del-Este din urmă cu un an, n-a fost transpusă în fapt pînă-n prezent. Dar acum, peste toate acestea, s-a evidențiat ceea ce ziarul «New York Post» aprecia drept «cea mai semnificativă schimbare în istoria pan-americană». Căci, dacă Galo Plaza a fost ales abia la al șaselea tur de scrutin, aceasta s-a întâmplat pentru că nu constituie un secret faptul că Statele Unite erau cele ce sprijineau candidatura sa, iar o serie de state latino-americane tocmai de aceea s-au împotrivit alegerii sale, fiind necesare astfel manevrele de culise de care s-a amintit mai sus. În această lumină, așa-numita «coeziune a pan-americanismului», de care se vorbește cu atîta optimism la Washington, rămîne deocamdată doar o iluzie.

fost înregistrate 75,8 milioane mașini cu turiști, în țările Pieței comune — 25,7 milioane, în Canada — 5,3 milioane iar în Japonia — 2,2 milioane.

Parcul mondial de autoturisme este evaluat în prezent la 140 milioane.

I. MIHNEA

candidatul nr. 3

La startul cursei pentru Casa Albă se vor afla trei candidați? Vom asista în toamnă la o abatere de la jocul tradițional al politicii americane? George Wallace pretinde că va fi prezent în bătălia electorală în fruntea unui partid «independent».

Ex-governatorul de Alabama (în fapt conduce și acum prin intermediul nevastei sale, Lurleen, aleasă guvernator pentru a respecta regulile constituționale) nu a așteptat deciziile celor două partide — democrat și republican. Wallace nu are timp de pierdut. El a început de pe acum ceea ce reprezintă o adevărată campanie electorală și nu are de gînd să irosească săptămînile pînă cînd, la capătul sinuosului drum al «preliminariilor», vor deveni cunoscut numele celor doi concurenți ai săi. Adept al segregacionismului, Wallace atacă ambele partide, pretinzînd că între programele lor nu vede nici o diferență reală, se arată sceptic în privința persoanelor ce ar putea fi desemnate drept candidați și este convins că «dorințele poporului» nu își vor găsi împlinirea în cadrul actualelor formații politice ce domină viața americană. «Le Monde», evitînd să evalueze șansele candidatului nr. 3 (mai ales înainte de desemnarea candidatului republican), afirmă că ex-governatorul contează pe voturile statelor sudice — Alabama, Mississippi, Georgia, Louisiana și Carolina de Sud, adică pe acele state în care Goldwater a obținut succese în 1964. Soarta lui Wallace depinde în mare măsură de republicanii. Wallace este un extremist, un violent partizan al «supremației albe». Dacă republicanii vor prezenta un candidat gen Goldwater, Wallace riscă să-și vadă visurile pulverizate. Un politician «moderat», în schimb, ar favoriza în sud experimentul electoral al înverșunatului segregacionist care, în plus, mai contează și pe voturile unor democrați sudici nemulțumiți de orientarea președintelui Johnson în problemele rasiale.

Wallace este conștient că nu va ajunge la Casa Albă. Cele cinci state nu pot oferi speranța unei victorii pe plan național. Visurile lui sînt mai modeste: dorește să devină un arbitru al situației, împiedicînd pe fiecare din cei doi candidați să obțină o majoritate confortabilă. În rîndurile comentariilor se amintește faptul că un alt sudist, de asemeni din rîndurile partidului democrat, care cu două decenii în urmă a încercat o manevră similară, a naufragiat în nisipurile deziluziilor politice.

M. RAMURĂ

CRONICA DE TREI SECADE

PRIVIREA

La Londra a avut loc un eveniment trist în viața a doi oameni și a unei mașini electronice. Ordinatorul unei mari agenții matrimoniale — invenție admirabilă prin care omul este ajutat să-și găsească perechea — a dat greș. Dumnealui — sau «dumneaei», dacă te gîndesti la numeroasele doamne care se ocupă cu împerecherea destinelor unor tineri — stabilise după o prealabilă prelucrare a datelor transmise că Anne Walker și Derek Stoneham sînt ațți și potriviți să îtemeieze împreună un cămin durabil. Datele științifice prevedeau fără echivoc că cei doi vor cădea mai întii unul în brațele celuilalt și apoi vor face nunta. «Logodnica» științifică s-a prezentat la agenție, a fost convocat și tînărul-pereche, dar în clipa primei lor priviri s-a întâmplat ceva straniu, dacă admitem că mașina pricepe un asemenea cuvînt: cei doi nu s-au plăcut. Cei doi au refuzat să se căsătorească. Tristețe, stupeare, scandal. Firește că nu-i frumos să te bucuri cînd se întîmplă o asemenea nenorocire — eu îmi permit totuși să mă simt bine și chiar să surîd. Căci: nu e rău ca pe lumea asta să se mai petreacă lucruri stranii care scapă inteligenței electronice; nu-i rău ca atotputernicele mașini să fie din cînd în cînd derutate de slăbiciunile omenești; nu e lipsit de interes și de o secretă plăcere să ni se dovedească — a cita oară? — că amorul nu vine chiar din creier, fie el un creier electronic; în sfîrșit — e o mare bucurie să constăți la capătul unui eșec electronic victoria unei priviri omenești. Cu un secol în urmă, Stendhal avusese grijă să ne avertizeze în studiul său «Despre dragoste» cît de importantă este privirea în cristalizarea acestui sentiment. Desigur, dacă ordinatorarele l-ar fi citit pe Stendhal...

Dar — curios! — atotputernicele ordinatorare nu citesc Stendhal...

IDEI ȘI PESCARI

Ideea norvegiană a unei bănci — cu funcționari serioși, registre, canturi ș.a.m.d. — pentru depozitarea ideilor mi se pare admirabilă. Văd de pe acumi scriitorii punînd în seifuri proiecte de romane geniale care azi nu pot fi înțelese, dar peste o sută de ani — cînd vor fi scrise — vor năuci omenirea. Văd critici literari fugind într-un suflet să depună pe un CEC ideea unui studiu care va aduce o nouă interpretare a operei lui Vlahuță, Sartre sau — de ce nu? — Shakespeare. Văd filozofi care au descoperit încă o eroare în «Critica rațiunii pure» dar îngroziiți că și altcineva, la Mogadiscio, de pildă, ar fi în stare s-o descopere, se duc și o ascund bine în bancă. Adăugați că în fiecare om se va trezi speranța — specifică operațiilor bancare — că după un timp ideile debuse vor aduce automat dobîndă, adică se vor dezvolta singure fără ca proprietarii lor să se mai gîndească la ele. E o mare voluptate să ai idei fără să faci eforturi de gîndire. Dintr-o idee despre Hugo s-ar putea, peste noapte, să apară ca dobîndă o lumină nouă în ceea ce-l privește pe Faulkner, la care, cu mintea lui, criticul nu s-a gîndit niciodată. Există o singură primejdie: pescarii norvegieni — auzind că s-a depus un proiect care vrea să revoluționeze pescuitul de țipari — au amenințat că aruncă banca în mare. Așa se întîmplă, din păcate, de multe ori: apare cite-un fleac, cite un nimic, vine un țipar care compromite ideile cele mai generoase. Totuși, să nu disperăm. Totul e să avem ce depune, aici e problema (cu imensele ei riscuri). După aceea, vedem noi ce facem cu țiparii.

Radu COSAȘU

I. CIOARĂ

nu numai turism...

Încă înainte de Anul turistic internațional, călătoriile turistice înregistraseră creșteri foarte importante. În anul 1966, în țările vest-europene au călătorit 105 milioane de turiști, adică cu 11% mai mult decît în 1965 și s-au încasat 10,2 miliarde dolari. După datele publicate de Comitetul pentru turism al OECD, în S.U.A. s-a înregistrat în 1966 cea mai mare rețetă de pe urma turismului: 1 573 milioane dolari (+14% față de anul 1965). După cum se știe însă, deficitul pe care-l prezintă balanța turismului pentru S.U.A. este foarte mare, cheltuielile turiștilor americani în străinătate ridicîndu-se în anul 1966 la 2 657 milioane dolari, adică cu 9% mai mult decît în anul 1965. Fenomenul este general, caracterizînd situația în toate țările europene, însă în S.U.A. este mai acut. În această lumină trebuie privită și recenta hotărîre a S.U.A. urmînd echilibrarea balanței de plăți și care prevede, printre altemăsuri, reducerea cu 500 milioane dolari a împrumuturilor băncilor americane către străinătate și reducerea cu aceeași sumă a balanței turistice.

Sporirea turismului internațional a determinat o intensificare a transporturilor terestre, maritime și aeriene.

În anul 1966, turismul a determinat în țările vest-europene o creștere a traficului aerian cu 12% față de 1965. Transporturile aeriene peste Atlantic au crescut în aceeași perioadă cu 5%, iar față de 1960 volumul călătoriilor aeriene peste Ocean a crescut de 3 ori.

Și turismul auto s-a dezvoltat considerabil. A crescut numărul autovehiculelor, autostrăzilor și șoselelor, și construirea de autostrăzi este la ordinea zilei în toate țările. S-au acordat importante facilități administrative pentru trecerea frontierelor de către turiști. În S.U.A., în anul 1966 au

Iată portretul unui «candidat ideal» al partidului republican în vederea alegerilor prezidențiale din noiembrie — așa cum îl imaginează specialiștii lui «City News Printing Corp.» din New York.

EXTERNE

CEI „ŞASE“ ŞI ANGLIA

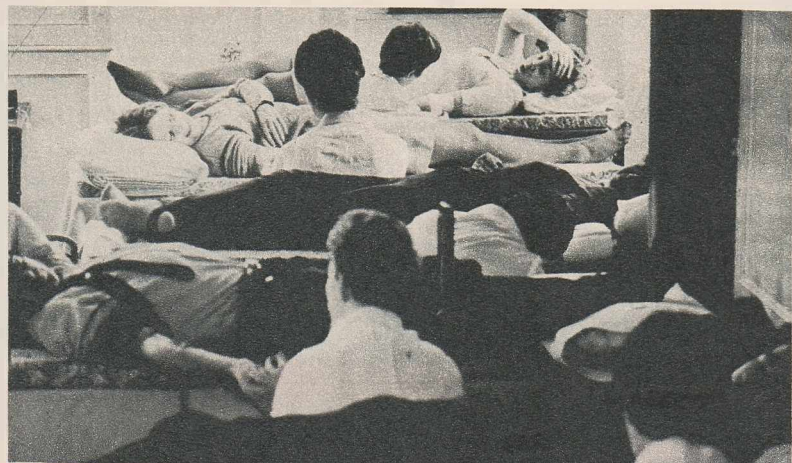
de Silviu BRUCAN

Născută în focul Revoluției din Octombrie, Armata Sovietică — ce și-a sărbătorit a 50-a aniversare la 23 februarie — s-a dezvoltat și s-a întărit continuu, fiind înzestrată astăzi cu tehnica de luptă cea mai modernă. În fotografie: o unitate a trupelor de rachete în timpul aplicațiilor.

În timpul cercetărilor arheologice pentru găsirea vestigiilor capitalei egiptene de acum 4 milenii — Teba — a fost descoperit un templu al lui Ramses al II-lea. Cunoscut sub denumirea de Templul de la Luxor; în centru se remarcă Obeliscul lui Ramses.

În timp ce în Vietnamul de sud forțele patriotice își continuă ofensiva generală împotriva trupelor americano-saigoneze (fotografia din dreapta înfățișează parașutarea de provizii militarilor americani de la baza Khe Sanh, încercuți de câteva săptămâni de unități ale forțelor armate de eliberare) opinia publică mondială continuă să-și manifeste, sub cele mai variate forme, solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului vietnamez; fotografia de sus, transmisă de agenția londoneză «Keystone» cu titlul «Numai pentru Vietnam» (cum este denumit în Occident Frontul Național de Eliberare), înfățișează un aspect de la o clinică londoneză unde peste 300 de persoane au donat sânge pentru luptătorii din F.N.E.

Problemele Pieței comune sînt din nou la ordinea zilei. Ele s-au aflat în centrul discuțiilor prilejuite de recenta vizită la Paris a cancelarului vest-german Kiesinger și urmează a fi reexaminată peste câteva zile, la 29 februarie, în cadrul unei noi întâlniri a celor șase miniștri de externe ai țărilor Pieței comune, destinată în primul rînd adoptării unei decizii cu privire la candidatura Angliei.

Deși Piața comună rămîne grupul de țări cel mai dinamic din sistemul economic capitalist, bilanțul anului 1967 și primele semne ale lui 1968 sînt departe de a stîrni euforia entuziastă cu care ne-au obișnuit adepții integrării economice. Perioada 1957-1966 a cunoscut într-adevăr un ritm de schimburi mult mai rapid în țările comunitare decît pe ansamblul comerțului mondial. În 1967 însă, singura țară dintre «cei șase» care a beneficiat de un ritm de creștere mai înalt al produsului social brut a fost Italia (5,7%), în timp ce Franța abia a atins 3,75% — în mare măsură datorită sporului producției agricole — iar Republica Federală a Germaniei a înregistrat pentru prima dată în ultimii 20 de ani o scădere a produsului social brut (-1%). Or, la 1 iulie 1968, potrivit hotărîrilor adoptate anul trecut la Bruxelles, trebuie să intre în vigoare eliminarea completă a taxelor vamale și a contingentărilor în comerțul dintre «cei șase» și instituirea tarifului vamal comun în relațiile cu țările terțe, extracomunitare. Speranțele că acest moment important în viața comunitară va putea fi atins în condiții economice mai favorabile s-au risipit o dată cu anunțarea măsurilor austere ale Washingtonului pentru salvarea poziției dolarului și pentru echilibrarea balanței de plăți a S.U.A. Pe de o parte, măsurile americane au un efect direct asupra importului «de dolari» al țărilor vest-europene, iar pe de altă parte stringerea robinetului creditelor bancare în S.U.A., dictată de procesul inflaționist, impune o politică similară băncilor vest-europene, ceea ce cu greu poate favoriza proiectele de relansare economică pentru 1968 elaborate în Franța, R.F.G. și celelalte țări comunitare suferinde de stagnare și șomaj. Lozincă politică deflației care își găsește expresia în plastica formulă anglo-saxonă «stop and go», impusă de altfel și de propriile procese inflaționiste din țările vest-europene, poate fi necesară și înțeleaptă, dar nu poate în nici un caz stimula economia. Trebuie mai întîi să o oprești și numai după aceea să o pornești — spune rețeta pe care o urmează în prezent majoritatea țărilor capitaliste avansate bîntuite de inflație. Experiența demonstrează — și cazul Angliei este poate cel mai elocvent — că dacă prima fază a acestei politici este relativ ușor de adoptat, cea de a doua prezintă destule obstacole și surprize. Guvernul de la Bonn ar putea și el să ateste că este mai simplu să apeși pe frînă decît pe accelerator.

Pe acest fundal economic și controversa privind candidatura Angliei se desfășoară pe un ton mai sobru. La Bonn, unde presiunile americane și britanice se exercită cu cea mai mare tărie, cancelarul Kiesinger a căutat încă înaintea plecării la Paris să avertizeze împotriva așteptării unei «minuni» de la convorbirile franco-vest-germane și a folosirii și el formulă unui «angajament» posibil cu

Anglia, formulă care — așa cum au notat imediat observatorii internaționali — fusese lansată de președintele De Gaulle în cursul conferinței sale de presă din noiembrie anul trecut. Oricum, Kiesinger a lăsat să se înțeleagă destul de clar că va evita punerea problemei, în termenii preconizați de țările Beneluxului plus Italia, a unei cooperări mai strînse cu Anglia, la nevoie fără Franța, dezmințind astfel existența unui asemenea «front» vînturată insistent de unele ziare occidentale. Din surse «sigure» se sugera că se poate aștepta mai curînd din partea cancelarului o pledoarie pentru o cooperare a «celor șase» cu Anglia în domeniile ne-cuprinse în tratatul constitutiv al Pieței comune, ceea ce în definitiv nu avea ce să displacă Parisului. Logica politică cerea de altfel și din partea Franței un gest conciliant față de candidatura britanică, acum după ce măsurile destul de radicale anunțate de guvernul Wilson cu privire la dezangajarea în anii următori la «Est de Suez» și la anularea unor comenzi aviatice în S.U.A., indicau reorientarea strategică a Angliei spre Europa. Obiecțiunea franceză care rămîne în picioare privește restabilirea balanței de plăți engleze și însănoșirea generală a economiei și finanțelor Angliei, rezervă pe care o împărtășește și Bonnul, chiar dacă într-un mod ceva mai discret.

Toate acestea și-au găsit expresia, după ce au trecut prin alambicul diplomatic, în declarația comună cu care s-a încheiat întrevederea De Gaulle-Kiesinger. În declarație este consemnată dorința expresă a celor două țări de a vedea extinderea Pieței comune și la alte țări europene, în special la acelea care și-au depus deja candidatura. Bineînțeles, cu corectivul că acestea vor fi admise în Piața comună atunci cînd vor fi efectiv în măsură să o facă, mențiune care nu lasă nici un dubiu în privința adresei. (Aluzia a și fost sesizată la Londra, care s-a grăbit să producă cifrele, în sfîrșit favorabile, ale balanței comerciale pe ianuarie.) Dar, pînă la aderarea deplină a Angliei și a celorlalte țări (este vorba de țările scandinave și Irlanda), Franța și R.F.G. sînt dispuse să încheie cu țările respective aranjamente pentru schimburile de produse industriale și agricole. Întreaga presă occidentală a interpretat acest paragraf ca un acord franco-vest-german în direcția unui aranjament provizoriu între Piața comună și Anglia, un fel de «punte» aruncată Londrei. După cum se vede însă, în timp ce în presa franceză și vest-germană această propunere a fost salutată ca «un pas înainte», ca un «succes» etc., etc., presa londoneză s-a arătat mai puțin entuziastă. Este doar știut că Anglia a respins în repetate rînduri formula «asocierii» la Piața comună și orice altă formulă în afară de aceea de membru deplin și cu toate drepturile al Comunității economice europene. Pentru Anglia, aderarea la Piața comună constituie un act politic fundamental și deci un compromis nu o poate satisface.

Oricum, întâlnirea miniștrilor de externe comunitari de la 29 februarie nu va avea, așa cum preziceau unele cercuri interesate, caracterul unui meci de cinci contra unu, ci va avea drept bază de discuție o propunere comună franco-vest-germană.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

DECADA CADOURILOR PENTRU FEMEI

28 februarie – 8 martie

ESTE PENTRU BĂRBAȚI UN ADEVĂRAT EXAMEN LA DISCIPLINELE: AFECȚIUNE, CAVALERISM ȘI, BINEÎNȚELES, BUN-GUST.

Veți reuși la examen, oferind soției, iubitei, mamei, fiicei cadoul preferat:

- *Baticuri din țesături de mătase naturală sau artificială;*
- *Pălării, umbrele, mănuși, poșete — modele noi și variate;*
- *Bluze, pijamale, lenjerie — confecții de cea-mai bună calitate;*
- *Jachete, rochii, seturi jachete-scampolo — tricotaje de lână sau fire sintetice;*
- *Pantofi după ultima linie a modei: practici, comози, eleganți.*

**NU UITAȚI:
DECADA CADOURILOR PENTRU FEMEI**